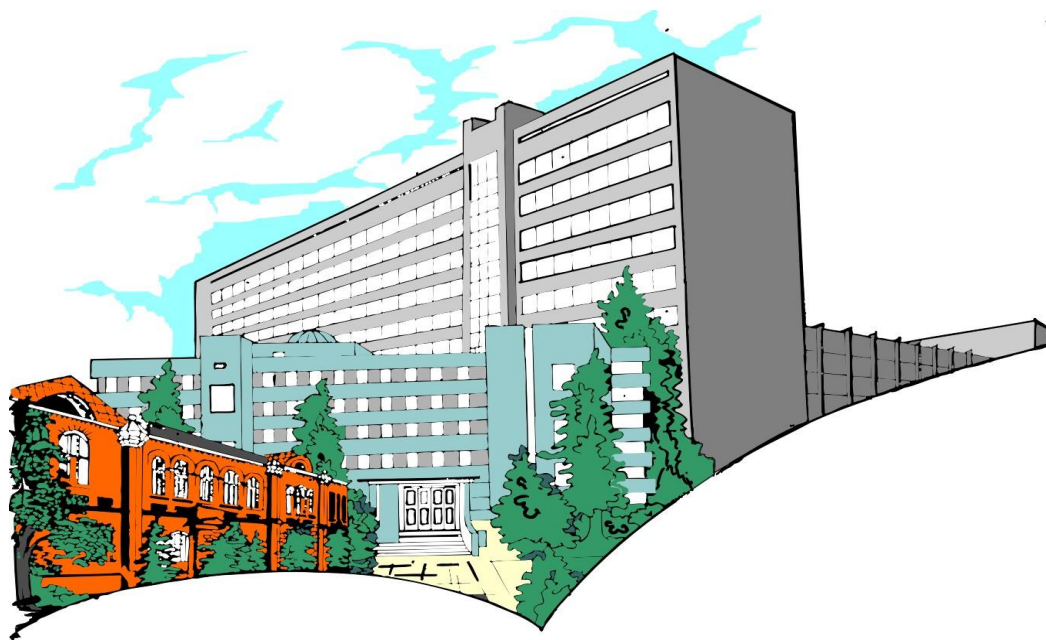

Міністерство освіти і науки України
Херсонський державний університет

СТУДЕНТСЬКІ НАУКОВІ СТУДІЇ 2021

Херсон
2021 р.

УДК 378.4

С 88

Затвердила вчена рада Херсонського державного університету
(протокол від 30 березня 2021 р. №12)

Голова редакційної колегії

Сергій Омельчук, перший проректор

Члени редакційної колегії

Максим Галіченко, Наталія Головка, Сергій Думасенко, Наталія Ільїна, Тетяна Козакова, Тетяна Козій, Сергій Костючков, Сергій Сімченко, Оксана Москвичова, Людмила Харченко-Баранецька, , Юлія Юріна

Студентські наукові студії: збірник наукових праць.

Херсон : ХДУ, 2021. 45 с.

ISBN 978-617-7090-32-7

У збірникові представлено результати наукових досліджень студентів у царині економічних, технічних та гуманітарних наук.

ISBN 978-617-7090-32-7

© ХДУ, 2021

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

1. Азізова Марина Артурівна	– Факультет української й іноземної філології та журналістики, денна форма навчання.
2. Анніна Катерина Іванівна	– Педагогічний факультет, спеціальність 013 Початкова освіта, денна форма навчання.
3. Верхоломова Каріна Юрївна	– Факультет комп'ютерних наук, фізики та математики. Спеціальність «Комп'ютерні науки», денна форма навчання.
4. Губіна Владлена Володимирівна	– Факультет біології, географії та екології, денна форма навчання.
5. Жура Олег Олегович	– Факультет комп'ютерних наук, фізики та математики, денна форма навчання.
6. Костюк Ніна Владиславівна	– Факультет соціології, історії та психології, денна форма навчання.
7. Матис Марина Дмитрівна	– Факультет української й іноземної філології та журналістики, денна форма навчання.
8. Павлик Анастасія Олександрівна	–
9. Подік Світлана Михайлівна	– Педагогічний факультет, спеціальність 013 Початкова освіта, денна форма навчання.
10. Пономаренко Ольга Сергіївна	– Педагогічний факультет, спеціальність 013 Початкова освіта, денна форма навчання.
11. Примак Софія Михайлівна	– Факультет української й іноземної філології та журналістики, денна форма навчання.
12. Чистяков Андрій Сергійович	– Факультет комп'ютерних наук, фізики та математики, денна форма навчання.
13. Шастіна Анастасія Юрївна	– Педагогічний факультет, спеціальність 013 Початкова освіта, денна форма навчання, телефон

СТРУКТУРНО-ТЕМАТИЧНА ТА ЖАНРОВА ХАРАКТЕРИСТИКА ХЕРСОНСЬКОЇ ГАЗЕТИ «РАБОЧИЙ» (1928)

У статті здійснено структурну характеристику херсонської газети «Робочий» (1928), виділено основні рубрики та визначені теми публікацій, жанрові ознаки матеріалів газети. Приділено увагу верстці та графічному оформленню газети.

Ключові слова: композиція шпальти, верстка, рубрики газети, жанри матеріалів.

The article describes the structural characteristics of the Kherson newspaper "Rabochy" (1928), highlights the main headings and identifies the topics of publications, identifies the genre features of the newspaper. Attention is paid to the layout and graphic design of the newspaper.

Key words: column composition, typesetting, newspaper headings, genres of materials.

Наприкінці січня 1926 року в м. Херсоні почав виходити листок «Робочий» як додаток до газети «Червоний селянин». У тому ж році 16 березня вийшов у світ перший номер газети «Робочий». Це було видання КП(б) України, окружного виконавчого Комітету й окружного Бюро профспілок міста. Газета виходила щоденно, крім понеділка, тиражем 8 тисяч екземплярів, вартість становила п'ять копійок. Друкували «Робочий» у державній типографії імені Леніна, яка знаходилася на розі вулиць Леніна й Карла Маркса. У тій же будівлі розміщувалася й редакція газети, її колектив складався з 6 осіб. Варто зазначити, що газета була популярною і вже через півроку тираж «Рабочего» виріс удвічі. Перший номер вийшов 16 березня 1926 року, останній - №1 (801), 29 лютого 1928. Дослідивши номери газети за 1928 рік, помічено, що видання не змінювало редактора, ним залишався Анатолій Крашаниця [5].

Спочатку газета публікувалася виключно російською мовою, однак у світлі «радянської українізації» з 1927 року частина матеріалів друкувалася вже українською мовою. Доволі безглуздо виглядали серед нечастих українських матеріалів заклики до загальної українізації, написані російською. Після зміни в 1928 році назви на «Наддніпрянська правда» мова нового видання – виключно українська [1].

Загалом видання «Робочий» – частина великої історії газети «Наддніпрянської правди», яка почала виходити в 1917 році як орган Херсонської ради робочих і солдатських депутатів під назвою «Солдат и рабочий» (1917-1918). Потім виходила під назвами «Херсонская правда» (1919), «Известия» (1919-1921), «Херсонский коммунарь» (1922-1925), «Красный крестьянин» (1925-1928), «Робочий» (1925-1928) [5].

Паспорт видання представлений частково. На першій шпальті у верхньому правому кутку розміщені такі відомості: ціна, адреса «редакции, конторы, типографии и экспедиции» та їхні телефони, умови передплати. Ім'я редактора вказується на останній шпальті під останнім матеріалом і відділяється жирною чорною лінією. Також на останній шпальті внизу посередині зазначені місто видання, назва видавництва, а в правому нижньому кутку – тираж.

Композиція видання відносно стала. Назва розміщена в лівому верхньому куту, надрукована жирним шрифтом. Нижче – підзаголовок «Ежедневная газета Херсонского Окркома К.П.(б).У., Окрисполкома, Окрпрофсовета и Горсовета». Під назвою та під заголовком розміщено дату виходу видання та його номер.

Незмінним є гасло газети: «Пролетарии всех стран, соединяйтесь!». Видання виходило щодня у форматі А 2, мало обсяг 4 сторінки, друкувалося на звичайному газетному папері. Поодинокі номери газети за деякі числа мали дещо більший обсяг, наприклад № 13

складався з 6 сторінок. Додаткові дві сторінки були присвячені щорічним зборам ради уповноважених робкоопу та річниці роботи заводу «Металлист».

На кожній шпальті завжди присутні підбірки матеріалів за певною темою, об'єднані шапкою. Наприклад, у № 14 на ст. 3 – «Завод “Металлист”». Далі надруковані відповідні за тематикою матеріали: «Кузнечный не отстаёт», «Завод окреп», «Как мы подготовились к пуску завода», «Торжественное собрание рабочих завода», «Учитесь так владеть оружием, как владеете заводом», «Конкурс проходит успешно».

Постійної стійкої композиції кожної шпальти не було. Часто на першій шпальті розміщувалися міжнародні новини, як-от: у № 1 «Китай во власти озверелых генералов»), різноманітні привітання – у № 1 «С Новым годом»), анекдоти з ілюстрацією, (№ 14), короткі повідомлення під рубрикою «Искры радио», (№ 1), хоча в №14 ця рубрика розміщена на 3 сторінці.

Верстка вертикальна, колонки одного матеріалу розділені тонкими вертикальними лініями, заголовки виділені більшим, виразнішим жирним шрифтом. Деякі короткі повідомлення взято в рамки для візуального виокремлення.

Рубрикація також не постійна, хоча представлена досить широко: уже згадана рубрика «Искры радио», у якій друкувалися короткі повідомлення з усіх куточків світу; «Новости советского дня» з короткими новинами всесоюзного масштабу; «Дневник Херсона» – хроніка про ціни на ринках, оголошення, події, кількість хворих, померлих, новонароджених, новоодружених тощо; «Что случилось» з повідомленнями про злочини, убивства, напади, пограбування, пожежі тощо; «Извещения» з оголошеннями про партійні зібрання; «Наш справочник» з питаннями читачів та відповідями редакції; «СССР на международном/внешнем фронте» про співпрацю РС з іншими світовими лідерами; «Культура, учеба, быт»; «Рабочий день на предприятиях» про діяльність підприємств; «Партийная жизнь» про діяльність партії; «Красным карандашом» з фейлетонами; «Наука и техника» тощо.

Як бачимо, рубрики надзвичайно різноманітні. Часто вони повторювалися в кожному номері, але на різних шпальтах, або ж були тимчасовими. На одній шпальті розміщувалося одразу кілька рубрик, адже на сторінках кожного номера розкривалося одразу кілька тем, тому рубрики мали невеликий обсяг (іноді їх навіть складно відрізнити від звичайного матеріалу з підзаголовками). Переважає формат коротких повідомлень, матеріали не надто об'ємні, читабельні.

На сторінках газети простежується зворотній зв'язок із читачами. Це видно з численних рубрик, у яких домінуючими є питання та прохання читачів, їхнє спілкування з редакцією. На останній шпальті завжди розміщувалися різноманітні оголошення, анонси подій, розклади руху потягів, інформація про передплату на газету та інші видання, реклама різних товарів, некрологи, інформації про загублені документи тощо.

Відзначимо багате жанрове розмаїття газети. Інформаційні матеріали представлені такими видами: тверді, м'які замітки, замітки-анонси, міні-поради, рекламні повідомлення, некрологи, хроніки, оголошення, матеріали про події за кордоном. Наприклад, тверда замітка «Нападение польских отрядов на мирных жителей. Польша поддерживает интриги литовских эмигрантов в Вильно» опублікована в газеті «Рабочий», № 12 від 14 січня, автор не вказаний. Замітка має заголовок, та не має ліду й фото. У матеріалі отримуємо відповіді на основні новинарні запитання: «хто?» (литовские политические круги), «що?» («пессимистично оценивают перспективы польско-литовских переговоров»), «де?» (Ковно), «коли?» (13-го января), «чому?» («за последнее время снова имели место нападения польских отрядов на мирных жителей литовских деревень...») [3].

Доволі часто у виданні публікуються рекламні повідомлення. Так, у № 8 від 10 січня розміщена реклама «патентованных ветровых фонарей “Летучая мышь”». Названо переваги товару: «необходимы в городе, незаменимы в деревне... при уходе за скотом... на чердаке...», названа адреса фабрики, контори та номер телефону [2]. Ця ж сама реклама розміщена й у № 13 від 15 січня.

Аналітичні жанри представлено такими видами, як загальнодослідницькі, проблемні, пропагандистські статті, юридичні документи. Наприклад, у № 8 опублікована загальнодослідницька стаття А.С. Кагановича «Страхование от неурожая», у якій проаналізовано проект страхування неврожаю, висунутий держстрахом та його основні позиції. Також у статті зазначені суми страхових платежів для трьох тарифних районів, а у висновку вказано, що розміри цих платежів «в современных условиях не являются слишком обременительными для среднего крестьянского хозяйства и не могут служить препятствием для осуществления грандиозной охраны нашего сельского хозяйства от стихийных бедствий» [2].

Публіцистичні жанри представлені в газеті нарисами та фейлетонами. Наприклад, у № 13 розміщено портретний нарис «Менделе Мойхер-Сфорим», написаний самим Шолом-Янкевом Абрамовичем (назва нарису співзвучна з псевдонімом видатного єврейського письменника). Нарис перекладений С. Вассерштромом. Мова тут іде про трагічну долю нарисовця, про його страждання. На прикладі власної життєвої ситуації автор показує негативний психологічний аспект суспільства – бажання відвести підозри від своїх лихих діянь будь-якою ціною. Так, гудзик, піднятий головним героєм із підлоги магазину, у якому він працював, став фатальною помилкою: Менделе всього лише хотів порадувати свою хвору сестру гарним гудзиком, але натомість старший прикажчик звинуватив його в крадіжці. Автор зазначає, що звинуватили його навмисне, «чтобы взвалить на меня все грехи: я как сквозь сон припоминаю, что он, приходя в кухню, приносил служанке какие-то мелочи... Коротко говоря, меня хорошо-хорошо побили и выгнали вон...» [4].

Тематичним розмаїттям публікації видання не надто відрізняються: так чи інакше вони лобювали інтереси та політичну стратегію комуністичної партії: описували життя соціалістичного трудівника, заохочували до праці або засуджували неробство, інформували про найважливіші зміни в законодавстві та попереджували про найближчі події в місті. Часто писали про те, що відбувалося у світі поза межами СРСР. Також неодноразово висвітлювалася тема засудження пияцтва – ворога народу.

Головною темою залишалася праця та пропаганда праці. Про це свідчать численні матеріали, присвячені соціалістичним трудівникам, роботі на селі, діяльності заводів, наприклад, про завод «Металлист». Недаремно ж газета носила назву «Рабочий».

Варто вказати, що останній номер газети вийшов 29 лютого 1928 року – № 51 (801). З 1 березня 1928 року почала виходити легендарна «Наддніпрянська правда» замість газет «Рабочий» і «Червоний селянин». Про це анонсувалося в останніх номерах газети «Рабочий». Після зміни в 1928 році назви на «Наддніпрянська правда» мова нового видання – виключно українська.

ЛІТЕРАТУРА:

1. 20 лет и 90 лет: памятные даты херсонских газет [Електронний ресурс]: сайт «Гривна». – Режим доступу: <https://grivna.ks.ua/istoriya/120-let-i-90-let-pamyatnye-daty-hersonskih-gazet>
2. Рабочий. 1928. № 8. 10 січня. 4 с.
3. Рабочий. 1928. № 12. 14 січня. 4 с.
4. Рабочий. 1928. № 13. 15 січня. 6 с.
5. Газеты Херсона [Електронний ресурс]: сайт «Мой город – Херсон». – Режим доступу: <http://mycity.kherson.ua/gazety.html>

ОСНОВНІ ФОРМИ ОНЛАЙН- КОМУНІКАЦІЙ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НОВОГО МАТЕРІАЛУ МОЛОДШИМИ ШКОЛЯРАМИ В УМОВАХ ВІДДАЛЕНОГО НАВЧАННЯ

У статті розглядаються найрозповсюдженіші форми комунікації вчителів та молодших школярів для опанування нового матеріалу під час віддаленого навчання.

Ключові слова: віддалене навчання, дистанційне навчання, онлайн- платформи, молодші школярі.

The article discusses the most common forms of communication between teachers and primary school students to learn new material during distance learning.

Keywords: distance learning, distance learning, online platforms, junior high school students.

Актуальність теми. Пандемія COVID-19 внесла свої корективи до навчального процесу шкіл світу. У досить короткий проміжок часу всі вчителі повинні були опанувати нові для себе умови навчання, знайти найкращі платформи для того, щоб навчання не зупинялось і діти могли опановувати новий матеріал та йти за програмою. Багато ресурсів було створено задовго до пандемії, але їм не надавалося належного значення. Деякі створено спеціально в період карантину. Наразі існує багато технологій для проведення віддаленого навчання, які опанували як вчителі, так і діти. Але серед усього різноманіття науковці виділяють лише декілька найбільш адаптованих для навчання саме молодших школярів. Наразі вивченню цієї проблеми приділяють увагу науковці Міністерства освіти України Алевтина Лотоцька, Оксана Пасічник та інші.

До початку карантину більшість учителів-практиків користувалися класичними методами надання молодшим школярам нової інформації, а саме: розповідь, пояснення, бесіда, ілюстрація, твори, вправи, досліди та інші. Усі ці методи перевірені роками та демонструють результативні показники засвоєння дітьми нової інформації. Але з початком віддаленого навчання вчителі мали знайти спосіб застосовувати всі ці методи вже в новому, віртуальному середовищі. Постає проблема, яким чином краще надавати новий матеріал учням. На жаль, для багатьох педагогів процес опанування новими технологіями був складним. Усі зіткнулися з тим, що більшість навіть не знає, за допомогою яких платформ можна продовжувати процес навчання. У зв'язку з цим Міністерством освіти України були надіслані методичні рекомендації щодо впровадження віддаленого навчання. Науковці детально описали, які варіанти платформ існують та як їх використовувати.

Було вирішено для впровадження віддаленого навчання молодших школярів надати право вчителю самостійно обирати будь-які вебресурси. Але перед початком роботи на обраній платформі необхідно порадитися з адміністрацією школи, особою, яка призначена відповідальною за дистанційне навчання, та батьками учнів. При цьому необхідно обов'язково надати методичні рекомендації батькам та учням щодо послідовності виконання завдань, використання зазначеної платформи та зазначити її особливості.

Найголовнішим критерієм вибору вебресурсу для організації віддаленого навчання - це можливість у повному обсязі реалізувати методичні цілі, які були поставлені, тобто те, наскільки певний сервіс чи ресурс уможливує досягнення очікуваних результатів навчання в дистанційному форматі.

Обираючи серед кількох інструментів, варто враховувати зрозумілість інтерфейсу як для батьків, так і для учнів. Краще надати перевагу україномовним ресурсам. Водночас важливо врахувати засади універсальної доступності програмних засобів.

«На 2021 рік авторки Методичних рекомендацій із впровадження віддаленого навчання Алевтина Лотоцька та Оксана Пасічник рекомендують наступні платформи для комунікації вчителя з учнями в період карантину:

Платформа Moodle (<https://moodle.org/>) – безкоштовна відкрита система управління дистанційним навчанням. Дозволяє використовувати широкий набір інструментів для освітньої взаємодії вчителя/вчительки, учнів та адміністрації закладу освіти. Зокрема, надає можливість подавати навчальний матеріал у різних форматах (текст, презентація, відеоматеріал, вебсторінка; урок як сукупність вебсторінок із можливим проміжним виконанням тестових завдань); здійснювати тестування та опитування школярів із використанням питань закритого (множинний вибір правильної відповіді та зіставлення) і відкритого типів; учні можуть виконувати завдання й мати можливість пересилати відповідні файли. Крім того, система має широкий спектр інструментів моніторингу навчальної діяльності учнів, наприклад: щодо загального часу роботи учня/учениці з конкретним навчальним предметом, відповідними темами або складниками навчального матеріалу, загальної успішності учня/учениці або класу в процесі виконання тестових завдань тощо.

Платформа Google Classroom (<https://classroom.google.com>) – це сервіс, що пов'язує Google Docs, Google Drive і Gmail, дозволяє організувати онлайн-навчання, використовуючи відео-, текстову та графічну інформацію. Учитель/ка має змогу проводити тестування, контролювати, систематизувати, оцінювати діяльність, переглядати результати виконання вправ, застосовувати різні форми оцінювання, коментувати й організовувати ефективне спілкування з учнями в режимі реального часу. Основним елементом Google Classroom є групи. Функціонально групи нагадують структурою форуми, оскільки вони дозволяють користувачам легко відправляти повідомлення іншим користувачам. Завдяки сервісу для спілкування Hangouts учні та вчитель/ка мають змогу вести онлайн-бесіди в режимі реального часу з комп'ютера або мобільного пристрою, учасники/учасниці команди можуть показувати свої екрани, дивитись і працювати разом.. Така трансляція автоматично публікуватиметься на YouTube-каналі. Також платформа дозволяє за допомогою Google-форм збирати відповіді учнів і потім проводити автоматичне оцінювання результатів тестування.

Zoom (zoom.us/download) – сервіс для проведення відеоконференцій та онлайн-зустрічей. Для цього потрібно створити обліковий запис. Zoom підходить для індивідуальних та групових занять. Користувачі можуть використовувати додаток як на комп'ютері, так і на планшеті чи смартфоні. До відеоконференції може підключитися будь-який(а) користувач/ка за посиланням або ідентифікатором конференції. Заняття можна запланувати заздалегідь, а також зробити посилання для постійних зустрічей у певний час. У платформу вбудована інтерактивна дошка, яку можна демонструвати учням. Крім того, є можливість легко й швидко перемикатися з демонстрації екрана на інтерактивну дошку.

ClassDojo (<https://www.classdojo.com/uk-ua/signup/>) – простий інструмент для оцінювання роботи класу в режимі реального часу. Тут створена комфортна система заохочення з різними ролями та рівнями доступу. У ClassDojo реєструється вчитель/ка й реєструє учнів свого класу. Персональний код для доступу до власного профілю висилається учням; батьки також отримують доступ до профілю дитини. Є можливість спілкування учнів на сторінці класу, після того, як учитель/ка створив(ла) пост, школярі можуть його коментувати. Кожен учень/учениця отримує аватарку у вигляді монстрика. Завдання монстрика – збирати бали за виконану роботу. За кожне завдання вчитель/ка присвоює учням певну кількість балів. Батьки можуть спостерігати за успішністю учнів з окремих предметів, а також бачити поступ у соціальних та м'яких навичках дитини.

Classtime (<https://www.classtime.com/uk/>) – платформа для створення інтерактивних навчальних додатків, яка дозволяє вести аналітику навчального процесу й реалізовувати стратегії індивідуального підходу. Є бібліотека ресурсів, а також можливість створювати запитання. Принцип роботи такий: учитель/ка розробляє інтерактивний навчальний матеріал із певної теми (можна використовувати матеріали з бібліотеки), учні отримують доступ до

навчального матеріалу й розпочинають роботу, учитель/ка в режимі реального часу відслідковує прогрес кожного учня/учениці» [1, с. 22-25].

Для учнів початкової школи слід звужити діапазон різноманіття ресурсів до декількох, найбільш доступних та універсальних платформ, які дозволяють повною мірою викладати матеріал в умовах віддаленого навчання.

З метою з'ясування, які платформи обирають учителі-практики, нами було проведено опитування вчителів молодшої школи Херсонського навчально-виховного комплексу «Дошкільний навчальний заклад – загальноосвітня школа I-III ступенів № 15». Опитуваним було надано перелік найпоширеніших онлайн-ресурсів для проведення уроків, серед яких можна було обрати не більше 2, якими вони користувалися під час віддаленого навчання (рис. 1).

Рис. 1.

Аналіз відповідей та коментарів учителів засвідчує, що найбільш ефективним засобом надання нового матеріалу для учнів початкової школи є відеоконференції на платформі Zoom. Учителі зазначають, що під час такого навчання вони може пояснити та продемонструвати (у разі потреби) матеріал, який вивчають. Діти мають можливість запитати, якщо якась тема не зрозуміла в реальному часі й не чекати відповіді.

З усього вище зазначеного можна зробити наступні висновки. Нові засоби комунікації для віддаленого навчання створюються постійно. Тому вчитель має слідкувати та впроваджувати більш доступні та підходящі для учнів онлайн - платформи. Але найголовніше для вибору ресурсу - це врахування потреб дітей. Завдання вчителя - виховувати та навчати, незважаючи ні на які труднощі. На сьогодні найпопулярнішою та найбільш ефективною (за словами вчителів) є платформа Zoom, яка дає можливість бачити реакцію дітей на новий матеріал та обговорювати в реальному часі. Проте Міністерство освіти наголошує, що школа та вчителі мають право обирати той засіб, який вважають найбільш вдалим для реалізації освітньої мети.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Лотоцька А. , Пасічник О. Організація дистанційного навчання в школі. Методичні рекомендації. Київ, 2020. 71с.
2. 35 інструментів для дистанційного навчання – добірка НУШ <https://nus.org.ua/articles/30-instrumentv-dlyadystantsijnogo-navchannya-dobirka-nush/>

3. Дистанційне навчання в 3-4 класах: інструкції, приклади уроків та комунікації з батьками <https://nus.org.ua/articles/dystantsijne-navchannya-v-3-4-klasi-instruktsiyi-prykklady-urokiv-ta-komunikatsiyi-zbatkamyi/>
4. Методи навчання та їх класифікація <https://ru.osvita.ua/school/method/780/>
5. Як розробити дистанційний урок для 1-2 класів – інструкція від учительки <https://nus.org.ua/articles/yak-rozrobyty-dystantsijnyjurok-dlya-1-2-klasiv-instruktsiya-vid-vchytelky/>
6. Як технічно організувати дистанційне навчання – покрокова інструкція [https://nus.org.ua/articles/yak-tehnichno-organizovatydystantsijne-navchannya-pokroкова-instruktsiya/](https://nus.org.ua/articles/yak-tehnichno-organizuvatydystantsijne-navchannya-pokroкова-instruktsiya/)

УДК 37.01/.09

Верхолотова Каріна Юріївна

Науковий керівник доцентка кафедра інформатики, програмної інженерії та економічної кібернетики Ольга Гнедкова

ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК СПРИЙНЯТТЯ МОВИ НА СЛУХ МАЙБУТНІМИ ІТ ФАХІВЦЯМИ З ВИКОРИСТАННЯМ ОНЛАЙН РЕСУРСІВ

У статті досліджено існуючі онлайн ресурси, які спрямовані на формування навичок сприйняття мови на слух у майбутніх ІТ фахівців. На запропонованих онлайн ресурсах зберігається велика кількість аудіо та відео файлів, безпосередньо пов'язаних зі сферою інформаційних технологій.

Ключові слова: веб-сайт, онлайн ресурс, аудіювання, навчання.

The article examines online resources aimed at developing of listening skills of future IT professionals. The offered online resources store a large number of audio and video files directly related to information technologies field.

Key words: Web site, online resource, listening, learning.

Для дослідження теми даної роботи необхідно перш за все зорієнтуватися з визначенням поняття аудіювання. Визначення, яке надав даному терміну американський психолог Браун, представляє собою наступне тлумачення: «аудіювання – розуміння сприйнятого на слух усного мовлення». Аудіювання є комплексною мовленнєвою розумовою діяльністю. Аудіювання тісно пов'язане з іншими видами мовленнєвої діяльності. Перш за все, це стосується говоріння, оскільки неможливо навчитися говорити без вміння сприймати інформацію на слух. Аудіювання разом з говорінням дає можливість спілкуватися іноземною мовою і, оскільки спілкування – процес двосторонній, мовна підготовка студентів може виявитися неповною, якщо недооцінювати роль аудіювання при вивченні мови. Як відомо володіння саме розмовною англійською мовою є одним з найсуттєвіших критеріїв відбору ІТ спеціалістів компаніями, тож навчання аудіюванню майбутніх ІТ фахівців є досить важливим питанням.

Як показує практика, аудіювання є найпроблемнішим видом мовленнєвої діяльності для майбутніх ІТ спеціалістів. Його складність пов'язана з тим, що студенти мають декодувати повідомлення мовця, тобто подолати ряд фонетичних, лексичних і граматичних труднощів, а також з їх індивідуальними психо-фізіологічними особливостями: здатністю уважно слухати і запам'ятовувати, осмислювати і прогнозувати.

В університетах виокремлюються три основні етапи навчання аудіювання серед студентів:

1. Початковий етап
2. Етап прослуховування
3. Завершальний етап

При підборі текстів для аудіювання та організації самого процесу дотримуються деяких загальновідомих рекомендацій. Мова, бажано, має бути автентичною, темп – природним, час, відведений на тест без зорової опори – три хвилини, із зоровою опорою – максимум п'ять хвилин. Інформація не має бути надлишковою. Також ключова інформація має бути представлена лексикою, яка добре відома студентам.

Тим не менш, не дивлячись на рекомендації проведення аудіювання на парах, в майбутніх ІТ спеціалістів все ж таки виникає низка проблем зі сприйманням англійської мови на слух. Для вирішення наявних проблем студенти звертаються до наявних онлайн ресурсів. Дані ресурси перш за все мають перевагу у вигляді відео та аудіо файлів, які озвучені безпосередньо носіями мови, які допомагають розвинути навичку сприймання англійської мови на слух навіть на базовому рівні володіння технічною англійською мовою.

В даній статті розглянуто найбільш відомі онлайн ресурси, які дають змогу сформувати навички сприйняття мови на слух (listening) майбутніми ІТ фахівцями.

1. Lingualeo

Lingualeo пропонує вивчати мову на цікавих користувачеві матеріалах: аудіокнигах і піснях, відеозаписах або текстах, розміщених у відкритих джерелах або завантажених іншими учасниками. Цей сайт представляє значну цінність для майбутніх ІТ фахівців саме тому, що в ньому можна вибрати технічну тему, яка безпосередньо стосуватиметься сфери ІТ і використовувати всі доступні ресурси, серед яких є величезна кількість аудіо ресурсів.

2. ENTELECHY

На даний момент лідером українських сайтів з вивчення англійської є ENTELECHY. На цьому сайті доступні озвучені тексти в оригіналі з українськими відповідниками слів. Цей сайт надає можливість вивчати англійську в аудіо форматі і вчитися сприймати англійську на слух.

3. Breaking News English

На сайті читаються та слухаються новини англійською мовою. Кожні два дні проводяться нові уроки про новини з усього світу [4]. Також на сайті є можливість вибрати новини, які безпосередньо стосуються інформаційних технологій, тож в студентів з'являється можливість слідкувати за останніми новинами ІТ сфери, при цьому сприймаючи англійську на слух.

4. Randall's ESL Cyber Listening Lab

Матеріал на цьому сайті розділений на 3 категорії: «Easy», «Medium», «Difficult». У кожній категорії є матеріали, які безпосередньо стосуються ІТ сфери.

5. Listenaminute

На даному ресурсі пропонується завдання буквально на одну хвилину. Саме стільки триває аудіо запис, зроблений носієм мови. Теми найрізноманітніші: від інопланетян і шоколаду до пластичної хірургії і пошукових систем, тому майбутні ІТ фахівці з легкістю зможуть знайти тему ІТ сфери.

6. ESL Video

На сайті представлена досить масштабна збірка відео, які розділені за рівнем, включаючи початковий, середній, низький, високий та просунутий. Кожна категорія містить приблизно 30 відео на YouTube. Кожне відео має супровідну вікторину. Даний ресурс має значну перевагу саме для майбутніх ІТ спеціалістів завдяки розділу «Технології та інновації», де зібрані одні з найцікавіших матеріалів стосовно ІТ сфери та новітніх технологій.

7. Ello

Архів уроків на ELLLO містить до тонни аудіо-уроків. Обираючи категорію «Технології», відображаються близько 1300 відео які стосуються найрізноманітніших сфер технологій, включаючи величезну ІТ сферу.

8. TED talks

TED це щорічна конференція, на яку запрошують самих різних учасників: бізнесменів, вундеркіндів, музикантів, дизайнерів, фокусників. На сайті можна знайти записи

виступів на різні теми, тривалістю від 3 хвилин. Кожне відео супроводжується текстовим записом. На думку британської газети Guardian, «TED-лекції - це найкраще, що можна побачити в Інтернеті».

9. English Central

EnglishCentral є провідним постачальником онлайн-рішень для розмов англійською мовою. Платформа EnglishCentral поєднує в собі найкращі веб-відео на англійській мові, включаючи різноманітні теми ІТ сфери.

10. English4it

Даний сайт пропонує широкий спектр тем інформаційних та комунікаційних технологій, включаючи: програмне забезпечення, апаратне забезпечення, програмування, інжиніринг, мережі, бази даних, технічну підтримку тощо.

Провівши дослідження, яке детально описано в науковій роботі, можна зробити висновок, що на даний момент найбільшою популярністю користуються англомовні онлайн ресурси, які надають найбільшу кількість різновидів розвитку сприйняття англійської мови на слух, враховуючи тематику, яка підходить безпосередньо майбутнім ІТ фахівцям. [Точка 61993364](#) Студенти здебільшого віддавали перевагу російськомовному сайту Lingualeo, на другому місці серед фаворитів знаходилися ресурси, які безпосередньо запропоновані на парах з англійської мови. Третє місце посів один з найбільш масштабніших онлайн ресурсів по всьому світові – TED talks.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Методична розробка “Аудіювання в школі”. URL: <https://naurok.com.ua/metodichna-rozrobka-audyuvannya-v-shkoli-73476.html>
2. Навчання аудіювання. URL: <https://sites.google.com/site/metodikavikladannaim/navcanna-audyuvanna>
3. Топ 10 сайтів для тренівки слухання на англійском. URL: <https://www.englishdom.com/blog/top-10-top-10-sajtov-dlya-trenirovki-navykov-slushaniya/>
4. Breaking News English. URL: <https://breakingnewsenglish.com/index.html>
5. Amazing Websites to Improve your Listening Skills. URL: <https://englishpost.org/websites-improve-listening-skills/>
6. Стогній, І.В., Никонорова Л.І. Формування навичок аудіювання у студентів вищих навчальних закладів. Філологія. 2018, № 33, том 2.
7. Характеристика аудіювання як виду мовленнєвої діяльності та уміння. URL: <https://edera.gitbook.io/ed-era-book-mon-literature-new/vstup/struktura/audyuvannya>
8. Аудіювання як вид мовленнєвої діяльності. URL: <http://www.startpedahohika.com/sotems-485-1.html>
9. Роль аудіювання у навчанні говоріння студентів немовних спеціальностей. URL: <http://interconf.fl.kpi.ua/ru/node/1280>
10. Колкер Я.М. Практическая методика обучения иностранному языку. М., 2000.
11. Jones, L., V. Kimborough. 1987. Great Ideas. Teacher’s Manual; listening and speaking activities for students of American English. Cambridge: Cambridge University Press
12. Ніколаєва С.Ю. Навчання іншомовного спілкування. К., 1999.
13. Голотюк О.В. Особливості аудіювання у вищих навчальних закладах: зб. наук. пр. Педагогічні науки. 2013. Вип. 64. С. 220-225.
14. Тарнапольський О.Б. Методика навчання іншомовної мовленнєвої діяльності у вищому навчальному закладі освіти: навч. посібник. Київ: Фірма «ІнкОс», 2006. 248 с.
15. Проценко Н.В. Основні труднощі навчання аудіювання. наукові праці кам’янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Філологічні науки. 2012. вип. 29 (1). С. 87–89.

16. Горюнова М.М. Аудіювання та принцип автентичності у викладанні іноземної мови. стратегія розвитку України: економічний та гуманітарний виміри: мат-ли міжнар. наук.-практ. конф. київ: «Інформаційно-аналітичне агентство», 2016. С. 358
17. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання [Наук. ред. укр. вид-ня С. Ю. Ніколаєва]. К. Ленвіт, 2003. 237 с.

УДК 911.2

Губіна Владлена Володимирівна

Науковий керівник - асистент кафедри географії та екології Сімченко С. В.

АНТРОПОГЕННИЙ ВПЛИВ НА ТРАНСФОРМАЦІЮ БЕРЕГОВОЇ ЗОНИ ДЖАРИЛГАЦЬКОЇ ЗАТОКИ

Актуальність. Впродовж кількох останніх століть розвитку цивілізації має місце посилення антропогенна трансформація навколишнього середовища, у тому числі природних форм рельєфу та їх екосистем. Тому, необхідно досліджувати усі зміни зон і систем, для того, щоб слідкувати за їх антропогенним навантаженням, перетвореними умовами існування живих організмів, визначати геоморфологічну безпеку територій.

Мета і завдання. Ми обрали об'єктом дослідження берегову зону Джарилгацької затоки, з метою узагальнення та систематизації знань про неї, та визначення основних природних і антропогенних факторів її трансформації.

Для досягнення поставленої мети було надано загальну характеристику природних умов Джарилгацької затоки; виокремлено основні морфоскуптури об'єкту дослідження і їх особливості; визначено основні фактори впливу на антропогенну трансформацію берегової зони Джарилгацької затоки.

Виклад основного матеріалу. Джарилгацька затока належить до акваторії Чорного моря. Узбережжя затоки розташоване в південній частині Херсонської області, в межах Скадовського району, воно входить до степної зони України. Південь затоки обмежує коса-острів Джарилгач. Сполучається з відкритим морем через вузьку прорву в районі смт. Лазурне на заході та через Каркінітську затоку на сході [5].

Максимальна глибина становить 8 м – це східна частина Джарилгацької затоки, де вона з'єднується з Каркінітською затокою. Середня глибина – 3,5 м. Західна частина є мілководною, майже 30% її території не глибше 1 м. Довжина затоки близько 70 км, ширина – 20 км [7]. Для берегів цієї області характерні: рівнинна поверхня, незначні абсолютні висоти та мілководність прибережної акваторії [2].

Берега Джарилгацької затоки в тектонічному відношенні належать до північного крила Причорноморської западини на півдні Східно-Європейської платформи. Причорноморська западина має давній докембрійський фундамент, а осадовий чохол представлений молодими неогеновими відкладами [8]. В межах території дослідження це переважно відклади глинистих порід, сугленки, піски, супіски на півночі та південні – піщані, мулисті. Глибина залягання кристалічного фундаменту до 8 км.

Можна виділити дві морфоскуптури затоки – коса-острів Джарилгач та Лазурненська прорва. Лазурненська прорва розташована біля смт Лазурне Скадовського району у західній частині Джарилгацької затоки, вона з'єднує затоку з відкритим морем та відокремлює материк від острова-коси Джарилгач. Вона є одною з двох найбільших прорв Чорного моря.

Коса-острів Джарилгач є найбільшою аккумулятивною формою в межах Чорного моря. Значні площі острова знаходяться нижче рівня моря на 0,2-0,3. Він входить до Нижньодніпровської давньодельтової рівнини [3].

За генезисом о. Джарилгач є наносно піщано-черепашковою косою. Утворилась у четвертичний період [1]. В тектонічному відношенні розташований в межах Каркінітського прогину. Поверхня острова плоскорівнинна, у південній частині – хвиляста з невисокими

дюнами і між дюнними зниженнями [4]. Основними елементами рельєфу виділяють: піщані дюни, дрібні піщані коси, прибережні озерно-болотисті низовини [2].

На основі проведених нами досліджень були виділені основні природні та антропогенні фактори впливу на трансформацію берегової зони данної території.

Формування берегів будь-яких типів відбувається в рамках циклу шторм-штиль. Вплив штормів відбувається за рахунок висоти штормових нагонів та роботи хвиль. Як було зазначено вище, напрям вітру визначає згонні і нагонні зміни рівня моря. В наслідок нагонових штормів повністю змінюються відклади пляжу та його ширина. У мілководній Джарилгацькій затоці нагон відбувається швидше, ніж в глибоких областях. Середня швидкість таких явищ 2-8 см/год. Протилежна ситуація буде спостерігатися на північному і південному берегах коси-острова Джарилгач, де глибина значно більша. Штормові нагони змінюють структуру дна.

Яскраво виражена абразія на північному сході, де від міста Скадовська берегова зона має вигляд асиметричних схилів. Але у напрямку на схід вона зменшується по мірі зниження території над рівнем моря. Можна спостерігати розмиви [7].

Не менша роль у перетворенні берегової лінії належить водоростям, зостерам, іншим рослинам узбережжя. Вони можуть сприяти як руйнуванню берега, так і його захисту. Берегова зона Джарилгацької затоки зазнає великого скупчення водоростей, накопичення яких стримує руйнівну дію хвиль. І рослини, що задерновують схили, чагарники та очерет, також стримують осипні процеси схилів і абразію [8].

В межах берегової зони Джарилгацької затоки розташовано 5 невеликих населених пунктів Скадовського району. Із заходу на схід це – смт. Лазурне, село Новоросійське, село Красне, селище Озерне та місто Скадовськ.

Антропогена діяльність тут представлена сільським господарством: вирощування рису, соняшника, зернових та інших культур; м'ясо-молочне тваринництво; та туристично-оздоровчим комплексом. Санаторії, пансіонати, дитячі оздоровчі заклади, туристичні бази смт. Лазурне, с. Красне та м. Скадовськ кожного року приймають понад 100 тис. осіб [6]. Міста та села змінюють природні ландшафти на селітебні.

Берегова зона м. Скадовська є антропогенноперетвореною – пляжі мають штучне походження. По периметру пляжу встановлені берегозахисні споруди. Берег до створення пляжу був значно вищий, ніж на сьогоднішній день. Він поступово знижується та все більше задерновується.

Підводна частина берегової зони також змінена. На території міста функціонує невеликий морський порт. Затока сама по собі є мілководною, а в межах акваторії порту глибина не перевищує 1-1,5 м. Штучні заглиблення для морського транспорту та видобуток піску вирівнюють береговий вал, змінюють літологічну структуру дна, що впливає на прозорість води і життєдіяльність живих організмів.

Так як Скадовський район розташований в посушливій степовій зоні, то тут поширені канали зрошувальних систем, води яких скидаються в акваторію затоки. Найбільший канал - Краснознам'янський, що є рукавом Північно-Кримського каналу. Це спричиняє процес змішування двох типів води – гідрокарбонатно-кальцієвих континентальних та хлоридно-натрієвих морських, а також винесення речовин, якими обробляють поля (пестициди, важкі метали, біогенні, органічні речовини). Забруднення прибережних вод веде за собою не тільки зміну її хімічного складу, розсолення вод затоки, а й прибережної зони загалом. Як приклад, такі канали формують свої «гирла», яким притаманні винесення аккумулятивного матеріалу, що спричиняє його розростання і заглиблення. Акваторія навколо таких «гирл» сильно заболочена, осідання мулу можуть досягати майже 0,5 м. Зрошувальна систем – важливе екологічне питання, воно стосується не тільки Джарилгацької затоки, а й дергадації ґрунтів, вимирання деяких видів, підтоплення населених пунктів.

Коса-острів Джарилгач також підпорядкований рекреаційному використанню. Хоча на острові відсутні туристичні комплекси, санаторії тощо, пляж природного походження; він потерпає від постійного натовпу туристів. А це супроводжується вторгненням в природні

екосистеми, витоптуванням берегових і підводних валів, що під час штормів спричиняє посилене затоплення корінної частини острова. Через антропогенний вплив дуже змінилася орнітофауна рідкісних видів. Будівництво берегозахисних споруд в районі смт. Лазурне призводить до зменшення піщаної коси вздовж узбережжя Чорного моря [8], а через стандартну роботу порту, для якої потрібен постійний фарватер, замулюється північний берег. І в наступні роки острів чекає інтенсивна трансформація, оскільки адміністрація Скадовського району має намір активно розвивати його в туристичному напрямі.

Висновки. Отже, трансформація берегової зони Джарилгацької затоки та коси-острова Джарилгач спостерігається у повільному розростанні берега в напрямку до моря; круті схили стають пологими, винесений аккумулятивний матеріал з каналів формує «гирлові області»; господарча діяльність і рекреація руйнують підводний рельєф затоки, впливають на гідро-хімічний склад вод та чисельність біорізноманіття. В той же час ряд факторів гальмує зміну берегової лінії.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Ардамацкая Т. Б., Дубина Т. И. Биоразнообразие Джарилгача: современное состояние и пути сохранения / Т. Б. Ардамацкая, Д. В. Дубина, Т. И. Котенко, Ю.Р.Шеляг-Сосенко // Вестник зоологии: Спец. Выпуск. – Киев, 2000. – 240.
2. Давидов О.В., Котовський І.М. Аналіз тектонічної зумовленості геоморфологічних умов берегової зони Херсонської області / О. В. Давидов, І. Г. Котовський, Зінченко О.М., С.В. Сімченко // Науковий вісник Херсонського державного університету. / Серія : Географічні науки. – Херсон, 2017. - № 6. - С. 134-140.
3. Давидов О. В., Котовський І. Н. Аналіз морфогенетичних особливостей коси-острова Джарилгач. / О. В. Давидов, І. Н. Котовський, О. В. Ціомашко, А. М. Герасимчук. // Науковий вісник Херсонського державного університету – 2019. – С. 169-176.
4. Дубина Д. В. Фітоценотична різноманітність острова Джарилгач (Херсонська область)./Д. В. Дубина, Т. П. Джюба// - К.: Укр. ботан. журн., - 2005. - № 2 – С. 255.
5. Скребовська С. В. Водорості-макрофітизахідної частини Джарилгацької затоки Чорного моря. / С. В. Скребовська. А. О. Шапошникова // Чорноморськ. бот. ж., - 2016. - № 12 (1). – С. 72-77.
6. Зінченко, М. О. Визначення рекреаційної місткості берегової зони Джарилгацької затоки / М. О. Зінченко, О. В. Давидов, Т. Ю. Сервуля // Наукові записки Херсонського відділу Українського географічного товариства : збірник наукових праць [Текст] / [за ред. І. О. Пилипенка, Д. С. Мальчикової]. – Херсон : ПП Вишемирський В. С., 2016. – Вип. 8. – С.
7. Сімченко С. В. Оцінка рекреаційної атрактивності території узбережжя Чорного та Азовського морів у межах Херсонської області / Сергій Валентинович Сімченко. // Рекреаційно-оздоровчий потенціал Півдня України: [зб. наук. праць / ред. Бейдик О.О.]. – Херсон: ПП Вишемирський В.С. – 2013. – С. 92–96.
8. Фокина Н. А. Природные факторы процессов абразии. / Н.А. Фокина // Культура народов Причерноморья. – 2006. – № 79. – С. 29-34.
9. Ціомашко О. В. Сучасні умови розвитку екосистем острова Джарилгач./ О. В. Ціомашко // Наукові записки Херсонського відділу географічного товариства: збірник наукових праць. – Херсон: ПП Вишемирський В. С., 2015.- Вип. 7. – С. 100-102.
10. Шуйский Ю.Д. Процессы абразии и их литодинамическое значение в пределах Днепровско-Каркинитской береговой области Черного моря. Доклады Академии наук Украины. 1992. № 2. С. 83–86.

СТВОРЕННЯ ТАРГЕТОВАНОЇ РЕКЛАМИ В СОЦІАЛЬНІЙ МЕРЕЖІ ``INSTAGRAM``

Сучасний маркетинг набуває нових форм завдяки постійному розвитку ІТ-інструментів та все більшому впливу мережі ``Інтернет`` на життя людей. Таргетинг у соціальних мережах став однією з таких форм цифрового маркетингу. Обумовлено це тим, що завдяки широкому розповсюдженню соціальних мереж стає можливим більш чітке сегментування ринку та точніше спрямування реклами на визначену групу потенційних покупців при здійсненні маркетингової діяльності. Таргетована реклама, що здійснюється через соціальні мережі, дозволяє з меншими витратами здійснювати необхідний вплив на певну категорію споживачів, що в кінцевому підсумку сприяє збільшенню продажів та прибутку виробників.

Особливістю такої реклами є те, що оголошення певного тематичного контенту демонструють для цільової аудиторії, яка потенційно зацікавлена в цій рекламній інформації. Зацікавленість споживачів в тих чи інших пропозиціях для таргетингової реклами визначається на основі даних про активність користувачів у мережі, історії пошукових запитів в інтернеті, персональної інформації з профілів соціальних мереж, наприклад, ``Instagram``, ``Facebook``.

Типовий користувач популярної соціальної мережі ``Instagram``, як правило, переглядає стрічку новин з мобільного телефона кілька разів на день. Високий рівень активності аудиторії сприяє ефективному просуванню товарів та послуг, тому розглянемо основні кроки створення таргетованої реклами в соціальній мережі ``Instagram``.

Перш за все необхідно створити й налаштувати сторінку в instagramі: наповнити постами з якісними зображеннями та інформацією щодо просування товарів або певних послуг.

Потім потрібно зв'язати бізнес-акаунти Instagram та facebooka (рис.1)

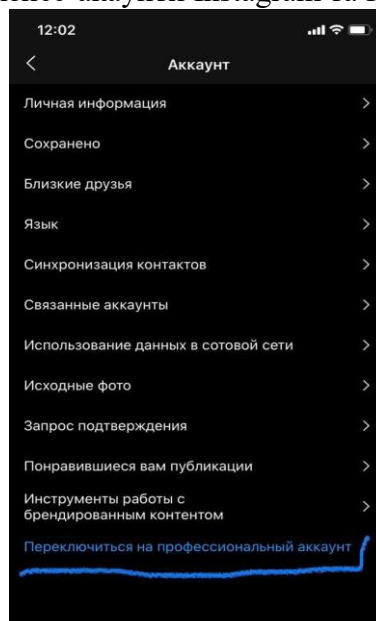

Рис.1. Підключення професійного акаунту.

Під постом, який ви збираєтеся рекламувати, з'явиться кнопка «Створити оголошення» (або «Просувати»).

Далі потрібно визначити, на який об'єкт буде спрямовувати ваша реклама. Зокрема, пропонуються три варіанти (рис.2): власний профіль; сайт; повідомлення в direct сторінки instagrama.

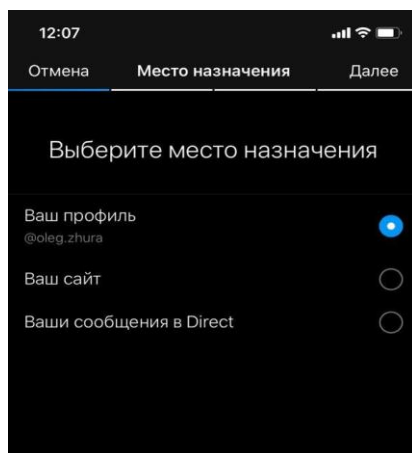

Рис. 2. Обрання напрямку спрямування споживача через рекламне посилання.

На наступному етапі потрібно встановити цільову аудиторію, визначити її за критеріями, які відповідають вашим комерційним потребам щодо просування товарів або послуг. Нам пропонують сегментування в таких розрізах, як місце розташування аудиторії (у якому регіоні чи якому діапазоні від вас потрібно демонструвати рекламне оголошення); вік та стать аудиторії, що вас цікавить; інтереси споживачів, на яких спрямована ваша реклама (рис. 3).

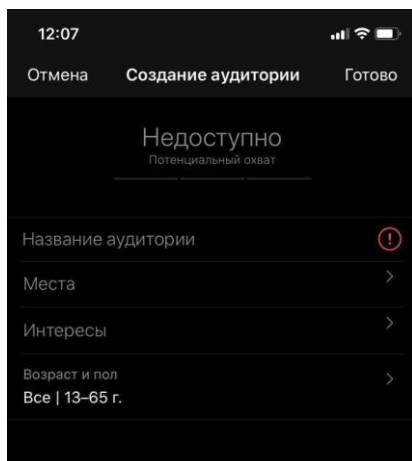

Рис. 3. Визначення цільової аудиторії, на яку буде спрямовано рекламу.

Після визначення аудиторії потрібно встановити фінансовий бюджет вашої рекламної кампанії (скільки готові плати за один день показу), а також визначити тривалість демонстрації рекламної інформації (рис. 4).

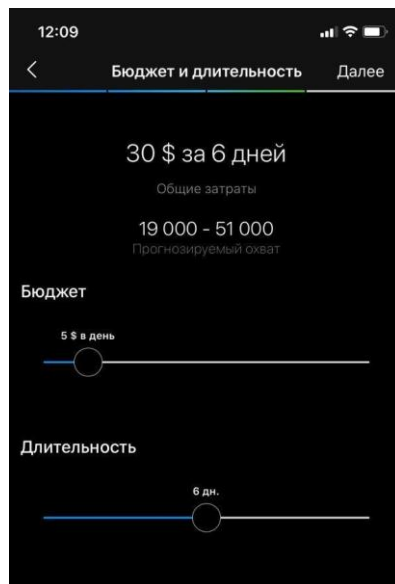

Рис. 4. Встановлення бюджету рекламної кампанії.

Після того, як будуть наведені відомості щодо розрахункового рахунку або реквізити платіжної картки, можна створити промоакцію з рекламним постом. Створена заявка обробляється деякий час, зазвичай, не більше одного дня. Після затвердження поданої заявки з вашого рахунку будуть списуватися кошти в оплату рекламної кампанії.

Висновок. Готовність до сприйняття візуального контенту, активність і залученість цільової аудиторії користувачів соціальних мереж обумовлює ефективність таргетованої реклами серед віртуальних спільнот instagrama, facebooka та інших мереж. Особливістю цього напрямку цифрового маркетингу є те, що він фокусується на аудиторії споживачів із конкретними уподобаннями. Такий підхід може оптимізувати бюджет рекламної кампанії, адже таргетована реклама в соціальних мережах є більш результативною, ніж деякі рекламні канали, що прагнуть охопити якомога ширшу аудиторію клієнтів.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Халілов Д. Маркетинг у соціальних мережах. М.: Манн, Іванов і Фербер, 2014.
2. Таргетована реклама у соцмережах: що це таке і в чому її переваги. URL: <https://ag.marketing/targetovana-reklama-u-socmerezah/>
3. Бойчук І.В. Інноваційні підходи до застосування Інтернету в маркетинговій діяльності підприємств / І.В. Бойчук // Маркетинг. Менеджмент. Інновації: монографія / за ред. д.е.н., професора С.М. Ілляшенка. – Суми :ТОВ «ТД «Папірус», 2010. – С. 553-562.
4. Ілляшенко, С.М. Комунікаційна ефективність WEB-технологій у маркетингу науково-освітніх послуг / С.М. Ілляшенко, Ю.С. Шипуліна // Маркетинг і менеджмент інновацій. – 2012. – № 1. – С. 69-78.

УДК 316.621:316.346.2-055.2:316.7:352

Костюк Ніна Владиславівна

Науковий керівник доцент кафедри соціальної роботи, соціальної педагогіки та соціології Гуріч Володимир Олексійович

СОЦІАЛЬНІ ТЕХНОЛОГІЇ АКТИВІЗАЦІЇ УЧАСТІ ЖІНОК У ЖИТТІ ГРОМАДИ

У статті розглядаються потенціальні шляхи активізації участі жінок у житті громади шляхом активності в групах соціальної спрямованості мережі "Facebook".

Ключові слова: жінка, громада, громадська активність, Facebook, група.

The article deals with the potential ways to increase women's participation in community life through activity in social groups of the Facebook network.

Keywords: woman, community, social activity, Facebook, group.

Постановка проблеми. Питання активного залучення населення до громадських рухів та громадянської активності також є відкритим не перший рік. Актуальність цієї проблематики останнім часом в Україні зросла на тлі процесів децентралізації. Однак ефективність такого залучення викликає принципові проблеми на місцевому рівні, оскільки пересічні громадяни мають низький рівень розуміння мети участі, звідки виникає відповідний рівень довіри до значущості власної ролі в процесі прийняття рішень щодо життя громади. Саме тому представники громадських організацій оцінюють рівень розвитку громадянського суспільства в Україні як низький.

Одним із маркерів посилення ролі жінок в органах місцевого самоврядування є активне залучення їх до процесів розвитку громади, скорочення гендерної нерівності в доступі до різноманітних ресурсів і суспільних благ. Рівна участь жінок і чоловіків у розвитку міст є запорукою не тільки економічного зростання, але також підвищення безпеки й успішності як для суспільства загалом, так і для кожної людини зокрема. Відзначається, що роль українського жіноцтва в усіх суспільних процесах об'єктивно зростає, однак на порядку денному залишається питання зміни рівня активності з участі у вирішенні соціально-побутових та освітньо-виховних проблем окремих груп на участь у суспільно-культурному житті всієї громади міста. Об'єднання жінок у facebook-групах Херсона можуть стати елементом активізації подібної участі. Для цього необхідно перевести вектор активності з віртуальних дій на реальні форми активної реалізації громадянського права на участь у суспільно-політичному житті.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. З початку XXI століття дослідження гендерної проблематики стали частиною освітніх та дослідницьких програм у Великобританії, Австралії, Канаді, США, Франції, країнах Середземномор'я та Скандинавії. У нашій країні дослідження гендерної рівності розвивається в кількох напрямках:

- історичні та філософські дослідження місця та ролі жінок, жіночих рухів (М. Богачевська-Хомяк, Т. Ганзицька, О. Ковальчук та Л. Потапюк, О. Коханов, Н. Олійник Л. Смоляр, О. Птушко, Н. Слюсаренко, І. Фатхутдінова та інші);
- дослідження в галузевих соціологіях (Т. Андрусишин, С. Зятьєв, Н. Клименко, Т. Марценюк, Д. Попова, М. Ткалич, І. Харечкота інші);
- вивчення політичних та ділових жіночих еліт, політичної поведінки жінок (Н. Бойко, С. Возний, Г. Дідух, Т. Купцова та інші);
- статистичні дослідження становища жінок, зокрема, на ринку праці (професійні орієнтації, занятість, доходи та ін.).

Незважаючи на теоретичні здобутки науковців у вищезазначених галузях гендерних розвідок, питання значення участі жінок у групах соціальних мереж для розвитку їх компетенцій із метою активізації участі в соціально-культурному житті громади залишається маловивченим, що й обумовило вибір теми статті.

Виклад основного матеріалу. Дослідження «Аналіз гендерних розривів по областях України» показало, що частка жінок і чоловіків складає 54 % та 46 % відповідно [1]. За статистикою «Гендерні профілі 24 областей України та м. Києва» в Херсонській області станом на 01.01.2018 р. жінки складають більше половини населення області – 53,6% [3, с. 3]. однак доля участі жінок у процесах прийняття важливих рішень на рівні громади залишається непропорційально малою. Чоловіки значно переважають серед голів об'єднаних територіальних громад (78% проти 22%), хоча серед депутатів ОТГ наявний гендерний баланс (51% проти 49%). Серед депутатів обласної ради знов значно домінують чоловіки (83%) [3, с. 10]. У звіті «Залучення жінок у процес імплементації реформ з децентралізації» названі основні причини гендерної асиметрії в органах самоврядування, що були озвучені учасниками обговорень: брак досвіду лідерської та управлінської

діяльності; відсутність часу для громадської активності через зайнятість домашніми справами, страх не впоратись із завданнями; брак умінь щодо публічних дебатів, відстоювання інтересів; зневіра у можливість щось змінити [5, с. 39].

За умов карантину й браку часу платформою для опрацювання способів активізації громадської активності залишається віртуальний простір. Як зазначає Н. Бойко, «переважна більшість українців сьогодні виявляють громадянську активність онлайн. Близько 64,5% українських користувачів Інтернету тією чи іншою мірою використовують мережу задля задоволення потреб в отриманні соціально-політичної інформації; формальної та неформальної онлайнвзаємодії з державними органами, недержавними та міжнародними організаціями (е-послуги, е-запити тощо); неформального спілкування в мережі з питань громадянсько-політичної проблематики; пошуку однодумців, ініціювання та підтримка соціально-громадянських заходів, ініційованих онлайн; суспільного контролю за діяльністю державних установ, чиновників та посадовців (е-звіти, е-бюджет тощо)» [2, с. 65].

Групи у facebook використовуються для об'єднання людей, що мають схожі інтереси, з метою спілкування, обміну новинами й організації спільної роботи над проєктами [4]. На конференції F8 у 2019 році було заявлено, що групи (згідно з поведінкою користувачів) продовжують бути однією з найцінніших частин мережі. Ключовим моментом тут є фраза Facebook, що люди «можуть бачити більше контенту від груп у новинних стрічках» [4], а це означає зростання їх ролі в онлайн просторі людини.

У сегменті Херсонської області можна знайти такі групи, як «Говорять херсонці» 32,6 тис. акаунтів, «Херсон Newscity» (15,6 тис.), «Херсон днем и ночью 2.0» (14,6 тис.), «Херсон – моє місто» (8,8 тис.), «Громадський контроль» (1,7 тис.), «ХИТ: Херсон и точка» (1,4 тис.), «Херсонские реалии» (784) і «Херсонское обозрение» (368 акаунтів). Статистика найбільших трьох за кількістю учасників дає такий баланс за статтю: «Говорять херсонці» (68,6% жінки, 31,4% чоловіки), «Херсон Newscity» (56% жінки, 44% чоловіки), «Херсон днем и ночью 2.0» (71,7% жінки, 28,3% чоловіки). З урахуванням статистики найбільш активних дописувачів(-чок) можна відзначити, що роль жінок в активних комунікаціях онлайн на рівні з чоловіками, а в деяких групах є переважною. Відповідно вони є ініціаторками дискусій, обговорення фактів, проблемних ситуацій у громаді та країні. Контент-аналіз публікацій та коментарів до них дозволяє зробити припущення, що за умов цілеспрямованої та системної роботи жіночі групи та об'єднання можуть вирішити зазначені вище проблеми розвитку таким чином:

1. брак досвіду лідерської та управлінської діяльності ліквідується через участь у веденні дискусії під авторським повідомленням про соціальну проблему чи завдання;
2. відсутність часу для громадської активності, страх не впоратись із завданнями – через самостійно обраний графік участі та розподіл і підтримку дій іншими членами групи;
3. брак умінь щодо публічних дебатів, відстоювання інтересів – через аналіз реакцій на коментар інших учасників дискусії, вправи на формування думки, спосіб її подачі, «сторітеллерства»;
4. зневіра в можливість щось змінити – через отримання підтримки та публікації позитивно вирішених невеличких, але важливих для групи (далі громади) завдань.

Висновки. За умов обмеження можливостей для зібрань (карантину) необхідність наявності комунікації між владою та громадою (т.зв. громадські форуми, платформи), де б обговорювалися актуальні питання життя громади, вирішують сторінки та групи в соціальних мережах та месенджерах. Саме там серед усіх учасників можна активно просувати інформаційні кампанії громадських об'єднань, залучати думки аналітиків, експертів, активістів для популяризації інструментів впливу на владу та інформування з питань їхніх результатів. Жінки як активні учасниці груп у соціальних мережах можуть використати свій потенціал громадського активізму для розвитку власних компетенцій із метою активізації участі в соціально-культурному житті громади.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Аналіз гендерних розривів по областях України. Вересень 2020 Київ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2020/10/gender-gaps_29.09.2020-1.pdf
2. Бойко Н. Л. Громадянська активність онлайн/ Н. Л. Бойко // ВІСНИК НТУУ «КПІ». Політологія. Соціологія. Право. Випуск 1 (37) 2018. – С. 61-65.
3. Гендерні профілі 24 областей України та м. Києва. Херсонська область [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://eu-ua.org/sites/default/files/inline/files/hersonska.pdf>
4. Групи в Facebook: Довідковий центр Facebook [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://m.facebook.com/help/1629740080681586?refsrc=https%3A%2F%2Fm.facebook.com%2Fhelp%2F162866443847527%2F&_rdr
5. Звіт. Залучення жінок у процес імплементації реформ із децентралізації/ Ольга Данчева, Київ, 2017 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://bit.do/fMV4h>

УДК

Матис Марина Дмитрівна

**Наукова керівниця доцентка кафедри перекладознавства та прикладної лінгвістики
Хан Ольга Георгіївна**

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ПІСЕННОГО ТЕКСТУ В МУЛЬТИПЛІКАЦІЙНИХ ФІЛЬМАХ

Мультиплікація відносно молода сфера кіномистецтва, але на сьогодні відома кожному. У сучасному світі мультфільми є частиною життя не лише дітей, але й дорослих. Вони є одним із способів розваг, навчання й навіть виховання.

Мультиплікаційний фільм - це різновид кінотексту, виконаний за допомогою засобів мультиплікації, тобто покадрової зйомки створених художником об'ємних і плоских зображень або об'єктів предметно-реального світу на кіно- і відеоплівці, або на цифрових носіях. [4]

Так само, як художній текст, кінотекст має такі категорії, як от: зв'язність, логічність, цілісність (текст об'єднаний єдиною темою), діалогічність, образність, прагматичну спрямованість, інформативність і т. д.

Кінотекст - складніший феномен, ніж просто текст. Це обумовлено тим, що зображення знаходиться в русі, а вербальний компонент представлений не тільки у вигляді письмової мови (плакати, листи, назви вулиць і будинків, вивіски), а й у вигляді усної (діалоги, репліки персонажів, закадрова мова) [2]

Невербальне вираження мають зовнішність, одяг героїв, предмети побуту, а також пейзажі, інтер'єри. В окрему групу виділяють жести й міміку як невербальні способи вираження емоцій, внутрішнього стану героїв.

Мультиплікаційні фільми як різновид кінотексту володіють такими ж властивостями, але потрібно відзначити, що мультиплікація на сьогодні ускладнена ще й тим, що мультфільм складно віднести до якоїсь однієї категорії глядача. Незважаючи на те, що мультики вважаються фільмами для дітей, дивляться їх усі. Звідси впливає багатоплановість його кінотексту.

Мультиплікаційний сценарій має так само свої відмінності. На лексичному рівні для мультфільмів характерним є використання зрозумілої та простої лексики, відсутність незрозумілих термінів, професіоналізмів, застарілих слів, обґрунтоване використання неологізмів. До особливостей на граматико-синтаксичному рівні відносяться: використання простих граматичних форм, зменшувально-пестливих суфіксів, нескладних синтаксичних конструкцій і речень. На фонетичному рівні слід відзначити особливості вимови, що

використовуються автором для створення гумористичного ефекту й збереження образності героїв. Серед жанрово-стилістичних особливостей мультиплікаційного фільму слід відзначити зв'язок із культурою мови й особливостями побуту його народу, відсутність великої кількості стилістичних засобів образно-художньої виразності, проте можуть широко використовуватися епітети, порівняння та уособлення. Характерним є використання повторів, фразеологічних зворотів і прислів'їв, наявність пісень (останнім часом пісні в мультиплікації є ще й сюжетоутворюючим елементом).

Якщо звукову мову, яку можна представити у вигляді простих діалогів і монологів, відомо, як переводити й адаптувати до системи мови перекладу, то музичні тексти в мультфільмах представляють деякі складності, оскільки це область перекладу поки мало вивчена.

При створенні мультиплікаційних фільмів сьогодні роблять акцент на музичній частині, так як це універсальний і перевірений спосіб привернути увагу глядача. У структурі мультфільму в цілому пісня може грати різні ролі, від яких буде залежати подальша робота над її адаптацією. Вона може бути сюжетоутворюючою, тобто розвивати історію, може бути внутрішнім монологом персонажа, який прояснює його думки й мотиви, допомагає зрозуміти, що сталося або ж станеться. Також пісня може бути просто «зовнішнім» орнаментальним елементом, наприклад, коли персонаж наспівує собі під ніс мелодію для створення певного настрою або піснею заповнюється час, коли є дії, але немає діалогів. Залежно від місця пісні в мультфільмі й буде обиратися спосіб її перекладу.

У мультфільмах пісні зараз складають від 50 до 70 відсотків всього кінотексту. Використовується це для того, щоб збільшити емоційний вплив і зробити акцент на найбільш важливих моментах сюжету. Через пісню передається необхідний настрій, розкривається характер персонажа й пояснюються деталі сюжету.

У сучасних мультиплікаційних фільмах переклад пісень - це окрема сфера. Головним моментом є визначення реципієнта перекладу. Зазвичай, головним слухачем є дитина.

Англомовна пісня в мультфільмі для дитини, яка говорить іншою мовою, - це музична композиція, яка супроводжує картинку, тобто пісня для глядача, який не знає мову, лише другорядний елемент сприйняття зображення в цілому.

Але потрібно відзначити, що в сучасних мультфільмах пісня є одним із ключових елементів. Саме тому переклад стає необхідним для передачі сенсу, ключових моментів, ідеї. Він повинен бути максимально наближеним до оригіналу.

Виділяють дві основні групи характеристик пісні:

- а) метр, ритм, рима й віршована форма;
- б) мелодія й темп, які, найчастіше, керують процесом адаптації.

В англійському віршуванні, як і в українському, виділяються наступні п'ять основних розмірів:

- 1. ямб - /;
- 2. хорей /-;
- 3. дактиль / - -;
- 4. амфібрахій - / -;
- 5. анапест - - /. [3]

Але, незважаючи на те, що розміри в українській і англійській мовах однакові, можуть виникнути проблеми з тим, щоб передати інформативну складову. Так як в англійському слова коротші, то відповідно на більшу кількість мовних одиниць припадає більше сенсу. [1]

Те ж саме можна сказати й про проблематику збереження рими. З огляду на різниці довжини слів, англійський вірш має іншу побудову рими. В англійській мові вирізняють наступні її види:

- 1. повна рима (*might - night, boy - joy*);
- 2. неповні рими (*worth - forth, sale - rain*)
 - а) голосні (ідентичні голосні);

б) приголосні рими (ідентичні приголосні звуки або повторення неідентичних приголосних звуків);

3. brokenrhymes (одне слово становить риму з поєднання слів: *Uponherhonour - wonher; bottom - forgot'em- shothim*);

4. eyerhymes (коли ідентичні літери, а не звуки: *love -prove, have - grave*) [5].

Як видно з класифікації, англійська рима будується на основі схожості звучання, а українська на його ідентичності.

Також однією з головних проблем при перекладі пісennих текстів у мультиплікаційних фільмах є музика, що супроводжує текст. Справа в тому, що ця музика не змінюється, підлаштовуючись під текст перекладу. Вона пишеться один раз для оригіналу, а всі інші варіанти тексту повинні підганяти під особливості цієї музики. Тому перекладачеві мало «переписати» текст, його також необхідно «переспівати».

Крім цього, можна відзначити ще один обмежуючий фактор - відеоряд. Його можна назвати як складністю, так і «порятунком» для перекладача.

Складність проявляється в тому, що, крім усіх попередніх завдань, що стоять перед перекладачем, з'являється ще одне - відповідність сказаного побаченому. Сюди ми включаємо як сам сюжет (що відбувається в кадрі), так і артикуляцію героїв (міміка, змикання й розкриття рота при говорінні).

«Спасіння» ж можна знайти в тому, що деякі одиниці мови, які ускладнюють переклад, можна опустити й надати пояснення в зображенні, на якому це все показується.

Таким чином, можна зробити висновок, що пісні в мультфільмах - це не просто прикрашаючий елемент, а й засіб побудови сюжету в цілому. Пісня є сполучною ланкою між глядачем і персонажем, інструментом розуміння драматичної сторони мультиплікації. Отже, вивчивши особливості музичних текстів у цілісному кінотексті, ми прийшли до висновку, що при роботі з пісennими текстами необхідно звертати увагу на такі його складові: фонетика, лексика, граматики й стилістика.

Аналіз пісні - це складний процес, оскільки необхідно враховувати як форму, ритм, стиль, мелодію, довжину рядків, лексичні одиниці і т.д., так й екстралінгвістичні ситуації, описані в цьому тексті й відповідно до них обирати подальші шляхи вирішення завдань перекладу.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Адаменко М. В. Особливості перекладу сучасної англомовної поезії. Лінгвістичні дослідження: Зб. Наук. Праць ХНПУ. Г. С. Сковороди. 2012. Вип. 34. С. 248 – 253.
2. Кропінова Т.В. Переклад кінотексту: специфіка кінотексту як перекладацького об'єкта. Теорія і практика перекладу. № 6. 2009. С. 407–411.
3. Кочуровський І. Метрика. Київ: Либідь, 1994. 114 с.
4. Мультиплікація. URL: <https://sites.google.com/site/kinoyulii/multipli> (дата звернення 10.02.2021).
5. TypesofRhyme. URL: <https://www.dailywritings.com/types-of-rhyme/> (дата звернення 12.02.2021).

ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА ТРАНСФОРМАЦІЮ ПРИБЕРЕЖНОЇ ТЕРИТОРІЇ В МЕЖАХ СЕЛА СТАНІСЛАВ

Прибережна територія села Станіслав, що знаходиться у Херсонській області, являє собою досить цікавий об'єкт для різних напрямів досліджень. Ця місцевість має неповторний рельєф, особливу геологічну будову, кліматичні та геоморфологічні умови.

Незвичайний ландшафт, котрий місцеве населення називає «Херсонські гори», відрізняється своєю мальовничістю від такого звичного для всіх рівнинного рельєфу півдня України.

Зміна морфометричних показників прибережної зони села Станіслав призводить до непоправних наслідків, що залишають негативний відбиток на природі даної місцевості.

Вивчення факторів, що призводять до небажаних змін, дасть змогу попередити негативний вплив на дану територію, тому, на нашу думку, тема, яку ми обрали для дослідження, є актуальною.

Метою дослідження є визначення та аналіз факторів трансформації прибережної території в межах села Станіслав Херсонської області.

На території села Станіслав середня абсолютна висота становить 25-30 метрів. Глибина ерозійного розчленування сягає близько 20-30 метрів. Тут спостерігається зниження висоти від центру до периферії. Таким чином можна сказати, що перепади висот є одним із факторів, які зумовлюють такий рельєф території.

Рельєф прибережної території в межах с. Станіслав характеризується досить інтенсивними проявами ерозійних процесів, що зумовлюється властивостями гірських порід, котрі складають геологічну будову місцевості.

Прибережна зона складена солово-делювіальними відкладами, а саме червоно-бурі та лесоподібні суглинки.

Проаналізувавши тектонічну будову даної території, ми бачимо, що вона розташована в межах східного сегменту Південноукраїнської монокліналі, що знаходиться на південній окраїні Волино-Азовської плити, яка, в свою чергу, входить до складу Східноєвропейської платформи.

Рослинність даної території представлена типчакowo-ковилловим степом.

У морфоструктурному відношенні територія с. Станіслав розташовується в межах Причорноморської пластово-аккумулятивної низовини на неогенових відкладах, котра, в плані тектоніки, відповідає Причорноморській западині [3].

В межах лиманного схилу пам'ятника активно проявляються гравітаційні процеси, які спричиняють поширення структурних та пластичних зсувів. Детальне описання відповідного природного об'єкту можливо знайти у праці О.П. Аліфанова «Геологические памятники Херсонщины» [1].

Літологічний аналіз території Станіславського геологічного пам'ятника свідчить, що пануючими породами регіону являються леси та червоні глини. Відповідні породи проявляються шарами різної потужності які чергуються між собою та розташовані на поверхні кварцевих пісків та зеленувато-сірих глин. Всі наведені породи легко руйнуються поверхневими текучими водами, саме тому їх наявність сприяє розчленуванню поверхні та утворенню ярів [2].

Дана територія знаходиться в межах степової природної зони, яка характеризується відносно невеликою середньорічною кількістю опадів.

Клімат тут помірно-континентальний. Зима коротка, м'яка та малосніжна, літо тривале, досить жарке та посушливе.

Одним з найважливіших чинників є наявність рослинного покриву на схилах. В межах території розповсюджена типчаково-ковилово-злакова рослинність, проте ділянок цілинного степу з часом стає все менше. Рослинний покрив не є суцільним, а, відповідно, ґрунти слабо задернованими, що дає змогу негативним екзогенним процесам інтенсивно розвиватися, що і спричиняє динамічну трансформацію прибережної території, котру ми маємо на даний момент.

Не менш важливим фактором зміни природних умов, у тому числі трансформації прибережної частини с. Станіслав є антропогенна діяльність.

Як ми можемо спостерігати на Публічній кадастровій карті України, переважна кількість зареєстрованих земельних ділянок, що розташовані в межах прибережної території с. Станіслав, знаходяться дуже близько до зони діяльності ерозійних процесів. Це ділянки відведені на ведення особистого сільського господарства та товарного сільськогосподарського виробництва, а також для сінокошіння і випасання худоби [4,5].

Проаналізувавши знімки, ми бачимо, що ніхто не проводить ніяких заходів, котрі могли б завадити посиленню проявів ерозії. Це призводить до зростання інтенсивності трансформації прибережної території с. Станіслав, посилення проявів обвальних та зсувних процесів в її межах.

Під час дослідження ми дійшли такого висновку, що найголовнішими факторами впливу на трансформацію прибережної території є літологічні та геоморфологічні умови, наявність рослинного покриву та антропогенна діяльність. Підсумовуючи все зазначене вище, ми бачимо, що поширення ерозійних процесів в межах даної території зумовлене породами, що тут залягають та впливом людини.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Алифанов А.Ф. Геологические памятники Херсонщины / А.Ф. Алифанов. – Херсон: Айлант, 2001. – С. 45-50.
2. Давидов О.В. Морфогенетический анализ территории Станиславского геологического памятника / О.В. Давидов, С.В. Симченко // Региональные проблемы Украины: Географический анализ та пошук шляхів вирішення. [Зб. Наукових праць за матеріалами VI Міжнародної науково-практичної конференції/ За ред. О.В. Давидова, С.В. Симченка.] – Херсон: ПП Вишемирський, 2015.
3. Davydov, O. Pylypenko, I., Zinchenko, M., Simchenko, S. (2019). Morphostructural analysis of coastal zone of Kherson region, Ukraine. Paper presented at the International Multidisciplinary Scientific GeoConference Surveying Geology and Mining Ecology Management, SGEM. 19 (1.1): Pp. 361-368. doi:10.5593/sgem2019/1.1/S01.044.
4. Публічна кадастрова карта України. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://map.land.gov.ua>
5. Світличний О.О. Основи ерозієзнавства: Підручник / О.О. Світличний, С. Г. Чорний. – Суми : ВТД «Університетська книга», 2007. – 266 с.

УДК 801.675.2

Подік Світлана Михайлівна

Науковий керівник декан педагогічного факультету професорка Петухова Любов Євгенівна

СТВОРЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-БЕЗПЕЧНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

Постановка проблеми. Головною метою освітньої діяльності закладу загальної середньої освіти є всебічний розвиток людини як особистості та найвищої цінності суспільства [1, с. 3]. В умовах сьогодення сучасні технологічні та інноваційні процеси в

суспільстві супроводжуються поширенням низкою негативних факторів, що впливають на гармонійний розвиток здобувача освіти. Дана проблема вимагає здійснювати заходи спрямовані на запобігання небезпекам, зокрема на рівні освіти. У зв'язку з цим одним із завдань освіти є формування інформаційної безпеки здобувачів освіти та педагогічних працівників, забезпечення та дотримання вимог безпечного освітнього середовища.

Аналіз досліджень з проблеми. Проблема формування інформаційно-безпечного освітнього середовища знаходиться в центрі уваги багатьох зарубіжних (І. Басва, Є. Величко, В. Гафнер, Г. Коджаспірова, В. Пилипенко, Ю. Харланова та інші) і вітчизняних (І. Обозова, Н. Цікановська, Л. Шевченко та інші) дослідників у галузі педагогіки і психології. Ці вчені здебільшого розглядають систему загроз і ризиків, які за певних умов можуть створювати недостатнє інформаційно-безпечне середовище закладу загальної середньої освіти.

Метою статті є проаналізувати поняття інформаційно-безпечне середовище в закладі загальної середньої освіти та проаналізувати рівень обізнаності батьків щодо даної проблеми.

За сучасних швидкозмінних умов освітнє середовище закладу загальної середньої освіти не існує ізольовано від зовнішніх та внутрішніх впливів, що можуть спричиняти як позитивний так і негативний результат, спричинити небезпеку й ризики. Для протидії таким чинникам необхідно, щоб освітнє середовище навчального закладу було захищеним, безпечним.

Єдиного визначення поняття «безпека освітнього середовища» немає через різні підходи до розуміння його сутності.

Виділяють три сторони безпечного освітнього середовища: психологічна, екологічна, інформаційна.

Дослідники, які вивчають психологічно безпечне освітнє середовище та коло проблем, пов'язаних з ним, вважають, що психотравмівні ситуації прямо чи опосередковано впливають на фізичне та психічне здоров'я особистості.

Якщо взяти до уваги екологічний аспект безпеки освітнього середовища, то тут варто звернути увагу на дослідження С. Совгіри, яка під екологічно безпечним освітнім середовищем розуміє «систему психолого-педагогічних умов, впливів і можливостей які забезпечують захищеність особистості від негативного впливу екологічних факторів, що визначають оптимальність взаємодії зі світом природи» [9, с. 3].

На думку українського педагога Нелі Кириленко, застосування інформаційно-комунікаційних технологій в освіті здійснює масовий глобальний вплив на особистість [2, с. 150]. Серед негативного впливу інформації на сучасне освітнє середовище дослідниця виокремлює:

- відсутність належних механізмів контролю якості інформації, доступної через сучасні телекомунікаційні технології, що породжує проникнення в освітній простір великого обсягу недостовірної інформації;
- неконтрольоване проникнення інформації сумнівного, агресивного змісту, яка може сприяти виникненню насильства, булінгу, кібербулінгу тощо [6, с. 10].

Якщо брати до уваги вимоги використання інформаційного середовища, а саме користування гаджетами в освітньому просторі, то можна виділити наступне. В Україні заборонено школярам користуватися мобільними телефонами. Така норма міститься в законопроекті № 2792, який зареєстрований у Верховній Раді. Причому заборона стосується не тільки телефонів, а й усіх пристроїв, які підключаються до інтернету – планшетів, плеєрів, електронних книжок тощо. В Україні думки щодо цього розділяються на різні, і позитивні, і негативні. А от у Європі, навпаки, подібна практика існує давно.

У Польщі, Франції, Греції, деяких штатах США, Таджикистані заборонено користуватися телефонами та будь-якими іншими засобами, підключеними до мережі Інтернет. У школах Польщі мобільний лежить у наплічнику, та скористатися ним дитина може тільки після уроків. Ефект позитивний: дитина концентрується на уроках, на перервах – живе спілкування. Водночас батьки знають, що у них є з дитиною зв'язок [7].

Так, у Франції з минулого року учням початкової та середньої школи заборонили приносити будь-які гаджети з підключенням до інтернету. До списку потрапили не тільки смартфони, але й планшети з розумними годинниками.

Заборону планують ввести в Німеччині. Поки вона діє тільки в Баварії, де обмеження поширюється і на ноутбуки, якщо вони не потрібні для навчання.

У Великій Британії школи самостійно вирішують, чи забороняти використання гаджетів. У деяких навчальних закладах смартфон не дозволяють приносити навіть вимкненим, а в інших школярі можуть читати підручники з екрану гаджета.

У США все залежить від законодавства штату. Наприклад, у Массачусетсі рішення ухвалює керівництво школи, а у Нью-Йорку – місцева влада [7].

Для підтвердження цієї інформації та з'ясування думки батьків щодо заборони користування гаджетами в закладах освіти було проведено анкетування. Результати якого свідчать про актуальність даної теми щодо створення інформаційно- безпечного середовища в освітньому закладі.

В анкеті розглядалися питання щодо обізнаності батьків з такими поняттями, як «кібербулінг», «інформаційно-безпечне середовище» та іншими. Тому, ми отримали ось такі результати:

1. Чи знаєте Ви, що таке інформаційно-безпечне середовище? (Рис. 1.)

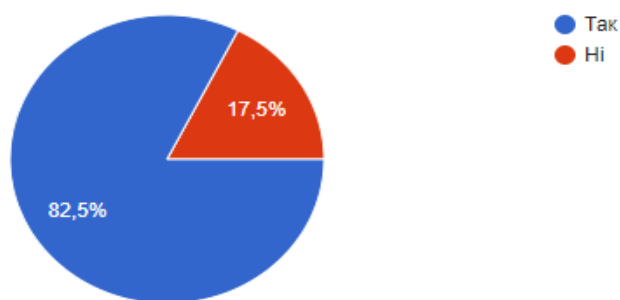

Рис. 1.

2. Чи користується Ваша дитина гаджетами, та якими? (Рис. 2)

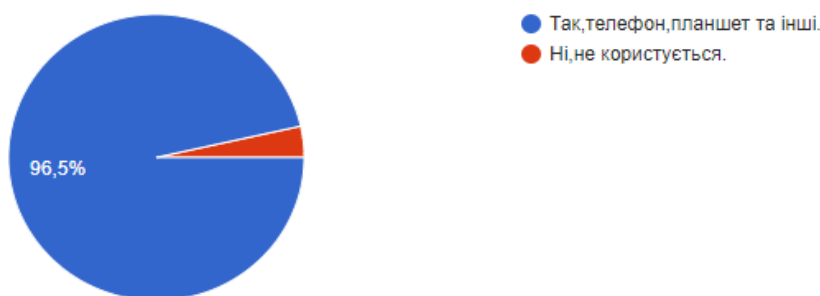

Рис. 2.

Стосовно 3 питання, батьки висловили свої думки, які є різними, але правильними. Дійсно, більша частина батьків обізнана в цьому питанні (Рис. 3.)

3. Що таке кібербулінг, на Вашу думку?

Травля в соц. сетях
Булінг знаю що, а кубербулінг-мабуть те ж саме тільки в інтернеті!?
Цькування в мережі
Когда через интернет обижают ребёнка
Оскорбления через интернет
Угрозы и оскорбления через электронные коммуникации

Травля , угрозы , насмешки посредством интернет ресурсов
Негативна інформація з інету
Цькування в інтернеті
Цькування, погрози в інтернеті
Коли залякують дитину смс, або огидний текст
Це цькування людини в інтернеті
Когда ребёнка обижают в интернете
Це небезпечний інтернет.
Це тролінг, приниження, цкування через соц мережі
Умисне цькування в інтернеті
Це коли в інтернеті тебе цькують
Те що і просто булінг, тільки віртуальний
Це сучасна психологічна проблема для молоді
Цькування людини через соц. мережі
Цькування в соціальній мережі.
Гробить человека через соцсети
цькування в інтернеті
Знущання та травня дітей через інтернет
Інтернет насильство
Причинение вреда через интернет , травля детей или подталкивания детей к чему то плохому
Издевательство в сети
Кібербулінг це булінг із застосуванням цифрових технологій. Він може відбуватися в соціальних мережах.
Травля у Інтернеті
Это унижение детей, и подбивание к суициду.
Когда гнабят детей в интернете
Травлять через соціальні мережі
Неприятности
Распространение в соц.сетях издевательства над ребенком та інші.

Рис. 3.

4. Чи були Ви свідками проявів кібербулінгу? (Рис. 4.)

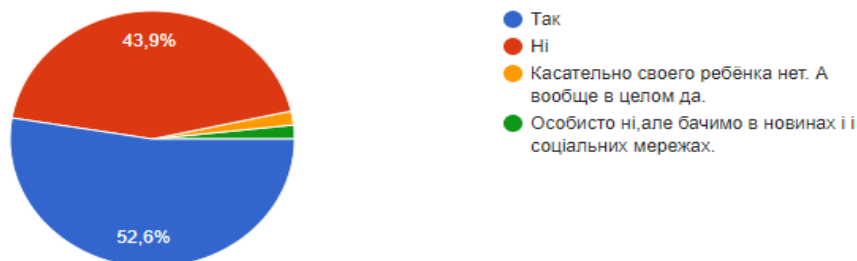

Рис. 4.

5. Якщо так, то в якій соціальній мережі? (Рис. 5.)

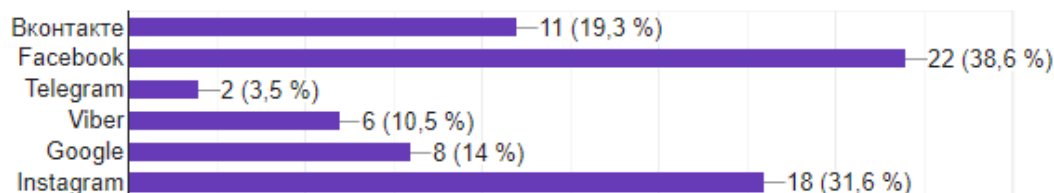

Рис. 5.

6. Які загрози дитині несе безсистемне та надмірне користування інформаційним середовищем (планшетами, гаджетами)? (Рис. 6.)

Травмування психіки дитини. У зв'язку з тим, що не контролювана передача будь-якої інформації, в тому числі щодо насильства, воєнних дій. Залежність. Невпевненість в собі, психічні розлади. Падає зречення. Угроза здоров'ю ребенка . Обман со стороны совершеннолетних лиц (могут вынудить личные данные, фото и т.д.), просмотры контента 18+ (Интим, насилие над людьми и животными, нецензурная лексика) вообще просто интернет зависимость (онлайн-мир интереснее чем живое общение). Подражание глупым подросткам. Ненормативная лексика. Жестокость и т.д. Змінює світогляд дитини в основному порушує психіку. Залежність. Поганий зір. небезпечно для Здоров'я , може побачити «непотрібний» контент. Дитина стає все менш комунікаційною. Дитина може познайомитися з незнайомцем, а він може представити себе як колишній друг дитинства. Неконтрольований потік інформації, який може нашкодити психіці дитині. Залежність від електронних носіїв, потрапляння до негативної компанії в інтернеті, цькування, перегляд заборонених відео. небезпечні сайти, та залежність. Не в гаджетах проблема. Залежність від цього середовища. Погіршення здоров'я дитини; змінюється характер, дитина стає більш агресивною; погіршення апетиту; велика імовірність того, що дитина може натрапити на небажаний контент. Погіршується зір, не спілкується з однолітками, стає замкнутою. Зречення портиться, зависимость, раздражительность, не умение общаться в реальности. Вплив на емоційний, фізичний стан дитини. Кібербулінг. Інтернет залежність, шкідлива інформація. Тупість. Зір психологічна залежність. Загроза здоров'ю та психіці. К проблеме со здоровьем, а в частности нервные тики, зречення и т.д. Мой ребенок ещё не пользуется соцсетями. Стають асоціальними. Оманливі пропозиції, небезпечно групи на які ведуться діти, погіршення зору, пухлини головного мозку , шиї і т.д. Зречення стає похорим. Погіршений зір, віртуальне життя стає важливішим за реальне, замкненість, раздразованність. Пропадає інтерес. Звикання до соціальних мереж. . Много матов и неадекватных действий.

Рис. 6.

Отож, підводячи підсумки анкетування, хочеться сказати, що дійсно батьки проти надмірного використання гаджетів, як ми можемо побачити по діаграмах та відповідях. Вони обізнані стосовно проблем щодо Інтернет-залежності, тому це підтверджує актуальність вибраної нами теми і необхідність створення інформаційно-безпечного середовища в закладах освіти.

Створене інформаційно-безпечне освітнє середовище забезпечує:

- наявність безпечних умов навчання та праці;
- комфортну міжособистісну взаємодію, сприяючи емоційному благополуччю учнів, педагогів та батьків;
- відсутність будь-яких проявів насильства та наявність достатніх ресурсів для їх запобігання;
- дотримання прав і норм фізичної, психологічної, інформаційної та соціальної безпеки кожного учасника освітнього процесу.

Можливим інструментом для створення системи захисту та безпеки особистості в закладі освіти запровадження Кодексу безпечного освітнього середовища (КБОС).

У Кодексі безпечного освітнього середовища визначають критерії фізичної, психологічної, соціальної, інформаційної безпеки учнів, відповідно до яких і розробляють конкретні дії, визначають заходи, процедури, що допоможуть учасникам освітнього процесу у випадках ризиків та загроз. У КБОС чітко прописують: дії, що стосуються захисту дітей від загроз, ризиків під час перебування у закладі рекомендації з забезпечення комфортних умов життєдіяльності учнів та вчителів. Положення КБОС розробляють усі учасники освітнього процесу – учні, педагоги і батьки – тобто враховуючи потреби і визначаючи обов'язки кожної групи. Основні завдання КБОС: виявити чинники, що перешкоджають безпеці учасників освітнього процесу відпрацювати систему узгоджених поглядів і уявлень учнів, педагогів, психологів, батьків на освітнє середовище школи обґрунтувати умови організації безпечного освітнього середовища та вимоги (критерії) до його ефективної організації для кожного учасника освітнього процесу скласти мінімальну та доступну програму навчання для учнів, педагогів, батьків сформулювати конкретні рекомендації учням, педагогічним працівникам, адміністрації школи, батькам щодо організації безпечного середовища в закладі [6, с. 14].

Висновок. Отже, інформаційно-безпечне освітнє середовище – це наявність у ньому безпечних умов навчання та праці, комфортної міжособистісної взаємодії, яка сприяє емоційному благополуччю учнів, педагогів, батьків, відсутність будь-яких проявів насильства та достатньо ресурсів для їх запобігання, а також дотримання прав і норм фізичної, психологічної, інформаційної та соціальної безпеки кожного учасника навчально-виховного процесу.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Концепція «Нова українська школа». URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkola-compressed.pdf>
2. Кириленко Н.М. Проблеми інформаційної безпеки освітнього середовища вищого навчального закладу. *Інформаційно-телекомунікаційні технології в сучасній освіті: досвід, проблеми, перспективи: третя міжнар. наук.-практ. конф.: [в 2 ч.]. Ч.1.* / Львівський державний університет безпеки життєдіяльності, Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України та ін.; за ред. М.М. Козяра, Н.Г. Ничкало. Львів: ЛДУ БЖД, 2012. С. 149–151.
3. Совгіра С.В., Гончаренко Г.Є. Проблеми екологічної безпеки як основи життєдіяльності особистості в освітньому середовищі. *IV Всеукраїнські наукові читання пам'яті Сергія Терещука: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (Миколаїв, 23-24 квітня 2015 р.)* / Чорноморський державний університет імені Петра Могили; Миколаїв: ФОП Швець В.Д., 2015. С. 205–208.
4. Харланова Ю. В. Психологическая безопасность образовательной среды вуза / Ю. В. Харланова // Безопасность образовательной среды: психологическая оценка и сопровождение : сборник научных статей / под ред. И. А. Баевой, О. В. Вихристюк, Л. А. Гаязовой. – М. : МГППУ, 2013. – 304 с.
5. Цікановська Н. А. Інтерпретація понять “виклик”, “небезпека”, “загроза” та “ризик” у теорії фінансової безпеки [Електронний ресурс] / Н. А. Цікановська // Фінансовий простір. – 2013. – № 3(11). – Режим доступу : http://fp.cibs.ck.ua/files/1303/13tnaip_.pdf С.110
6. Цюман Т. П., Бойчук Н. І. Кодекс безпечного освітнього середовища: метод. посіб. / за заг. ред. Цюман Т. П. – К. : – 2018.
7. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://glavcom.ua/country/society/ukrajinka-rozpovila-yak-stavlyatsya-vchiteli-v-jevropi-do-zaboroni-gadzhetiv-v-shkolah-656713.html>

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРЕВАГИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ В УМОВАХ ВІДДАЛЕНОГО НАВЧАННЯ

У статті розглядаються основні проблеми та переваги властиві віддаленій формі навчання, які можуть вплинути на організацію освітнього процесу молодших школярів в умовах віддаленого навчання.

Ключові слова: віддалене навчання, дистанційне навчання, дистанційна освіта, інформаційні технології.

The article considers the main problems and advantages which are inherent to the distance form of education, that can affect the organization of the educational process of primary school students in the conditions of distance learning.

Keywords: online learning, distance learning, distance education, information technologies.

Стрімкий розвиток інформаційних технологій поступово трансформує світ. Поява комп'ютера та Інтернету полегшила життя кожній людині. Важко знайти якусь сферу діяльності, де б не застосовувалися комп'ютери та інформаційні технології.

Актуальність матеріалу, викладеного в статті, обумовлена тим, що на сьогодні можливості Інтернету досягли такого рівня розвитку, що комп'ютерні технології в навчанні можуть використовуватися не лише як засоби автоматизації навчання й контролю якості підготовки, але і як інструмент для реалізації нових видів та методів навчання, серед яких виділяють дистанційне, змішане, онлайн - навчання, e-learning та цілу низку інших різновидів, пов'язаних із віддаленим навчанням.

Зараз таке навчання є досить популярним, перш за все це пов'язано з подіями, які відбуваються в усьому світі. Через пандемію коронавірусу, такі види навчання можна використовувати як одну з форм у системі середньої та вищої освіти.

Попри це, таке навчання буде популярним і в майбутньому. Дистанційна освіта дає змогу здобувати освіту кожному без винятку. Якщо до цього діти, які за станом здоров'я не могли відвідувати очні заняття у школі, не отримували повноцінної якісної освіти, то зараз цю проблему можна вирішити за допомогою онлайн - навчання.

На сьогодні світ має великий досвід щодо втілення системи дистанційної освіти. У Сполучених Штатах Америки за такою системою навчається майже один мільйон осіб. В інших країнах дистанційна освіта теж стрімко розвивається. Прикладом можуть слугувати Корейський національний відкритий університет (Корея), Китайський телеуніверситет (Китай), Університет Пайнам Ноор (Іран), Національний відкритий університет ім. Індіри Ганді (Індія), Анатолійський університет (Туреччина), Університет Південної Африки, Відкритий Університет Сукотай Тампаріат (Таїланд) [3, с. 33-34].

З 2000 року в Україні запроваджується форма дистанційної освіти, яка регулюється Концепцією розвитку дистанційної освіти в Україні й Положенням про дистанційне навчання, затверджене наказом № 466 Міністерства освіти і науки України від 25.04.2013 р. із змінами, внесеними згідно з наказами Міністерства освіти і науки № 660 від 01.06.2013; № 761 від 14.07.2015. Нове Положення було затверджено наказом МОН від 8 вересня 2020 року № 1115 і зареєстровано в Міністерстві юстиції 28 вересня 2020 року за № 941/35224. У цьому документі зазначається, що дистанційне навчання – це індивідуалізований процес передання й засвоєння знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності людини, який відбувається за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників навчання в спеціалізованому середовищі, яке створене на основі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій [1].

З теоретичної та практичної сторони дистанційну освіту вивчали й активно вивчають зараз як вітчизняні, так і зарубіжні науковці, серед яких: В. Кухаренко, В. Солдаткін, Н. Жевакіна, В. Олійник, О. Рибалко, А. Андрєєв, Є. Полат, І. Роберт, В. Биков, А. Хуторський, Р. Деллінг, Х. Ператон, П. Стефаненко та ін.

За словами Рудольфа Деллінга, дистанційна освіта – це планова діяльність, до якої входить вибір, дидактична підготовка, подання навчальних матеріалів, нагляд за студентами та практична допомога, що здійснюється за допомогою хоча б одного технічного телекомунікаційного гаджету, який дозволяє подолати фізичну відстань між викладачем та студентом [4, с. 22].

Хілларі Ператон дистанційною освітою вважає навчальний процес, де більша частина викладання проводиться особою, яка знаходиться далеко в просторі та/або часі від учнів [5, с. 38].

Сайти наукових та освітніх організацій Сполучених Штатів Америки в онлайн - словниках із дистанційної освіти подають ще одне визначення терміна.

Дистанційне навчання – це термін, який використовується для визначення подолання фізичного віддалення вчителів та учнів під час навчального процесу. Дистанційне навчання акцентує увагу на учневі, що досить доречно, так як студенти самостійно відповідають за своє навчання, яке відбувається на відстані. Також термін означає очікувані результати дистанційної освіти [2].

Аналізуючи зарубіжну педагогічну літературу, онлайн- словники та погляди різних науковців можна сказати, що існує дуже велика кількість визначень терміна «дистанційна освіта», у більшості з них це віддалення вчителя та учня під час навчального процесу, вплив освітньої установи, використання різноманітних інформаційних технологій, засобів навчання, які дають змогу поєднати вчителя та учня, можливість здійснити двосторонню комунікацію, практику індивідуального інструктажу.

Таким чином, можна сформулювати узагальнене визначення терміна «дистанційне навчання». Дистанційне навчання – це одна з форм навчання, яка відрізняється від звичних форм очного або заочного навчання, у якій взаємозв'язок між вчителем та учнями відбувається на відстані та в різний час за допомогою використання інших методів та засобів організації навчання.

З метою виявлення позитивних рис, притаманних дистанційній освіті, та найбільш складних проблем, з якими стикаються вчителі під час організації освітнього процесу молодших школярів в умовах віддаленого навчання, було проведено опитування серед педагогічних працівників, у якому взяли участь 16 учителів початкової школи.

Кожен із них відповів на декілька запитань:

1) Чи користувалися Ви раніше у своїй педагогічній діяльності технологіями дистанційного навчання ?

- Так
- Ні
- Іноді

2) Чи потребували Ви навчання або консультації, щоб проводити уроки в дистанційному режимі ?

- Так
- Ні

3) Найбільш складним у процесі реалізації дистанційного навчання є :

- Технічне забезпечення
- Методична підготовка
- Недостатнє володіння технологіями дистанційного навчання

4) Чи виникав у Вас психологічний бар'єр щодо розробки навчально-методичних матеріалів на період дистанційного навчання, оскільки вони могли бути використані іншим учителем ?

- Так

- Ні
- Іноді

5) Які переваги, на Вашу думку, має дистанційне навчання ?

6) Чи бажаєте Ви використовувати технології дистанційного навчання після завершення карантину ?

- Так
- Ні
- Частково

У результаті опитування було встановлено, що лише 8% учителів у своїй педагогічній діяльності раніше використовували технології дистанційного навчання, 20 % – іноді, 72 % – взагалі не використовували.

Більшість учителів(84 %), не мали навичок працювати дистанційно й потребували спеціального навчання або консультацій.

Для опитаних найбільш складним у процесі реалізації дистанційного навчання є :

- Недостатнє володіння технологіями дистанційного навчання – 52%
- Методична підготовка – 30 %
- Технічне забезпечення – 18 % (рис. 1.1.).

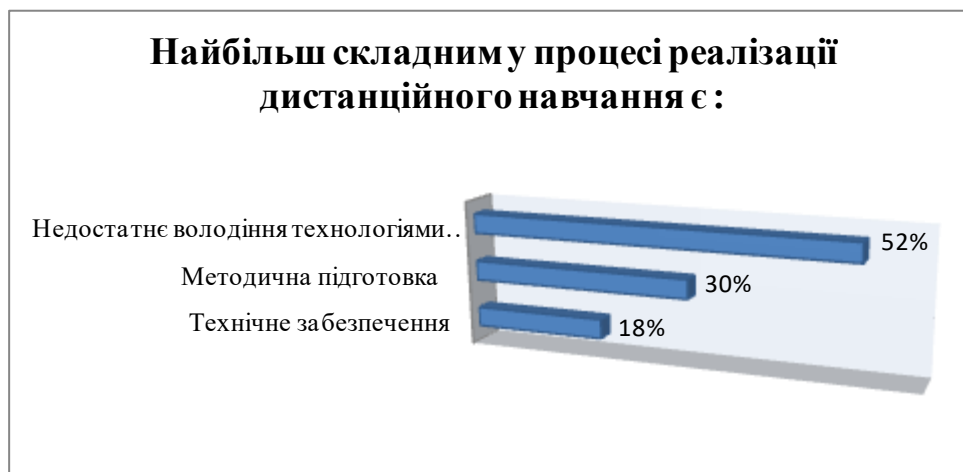

Рис. 1.1.

У 73 % хоча б раз, але з'являвся психологічний бар'єр щодо створення навчально-методичного матеріалу, оскільки під час дистанційного навчання цим матеріалом може скористатися будь-який учитель (рис. 1.2.).

Рис. 1.2.

Опитувані назвали безліч плюсів, які притаманні дистанційному навчанню, перш за все – це підвищення професійної компетентності вчителя, рівні можливості здобуття освіти, можливість навчатися в зручний для себе час і в зручному місці, використовувати різні джерела навчальної інформації та інше.

Лише 44 % опитаних учителів указали на те, що будуть використовувати технології дистанційного навчання після завершення карантину, а 52 % використовуватимуть частково. Водночас 4 % учителів зазначили, що не мають наміру застосовувати технології дистанційного навчання у своїй подальшій роботі.

Отримані результати допомогли нам виділити переваги та недоліки, які властиві віддаленій формі навчання (рис. 1.3.)

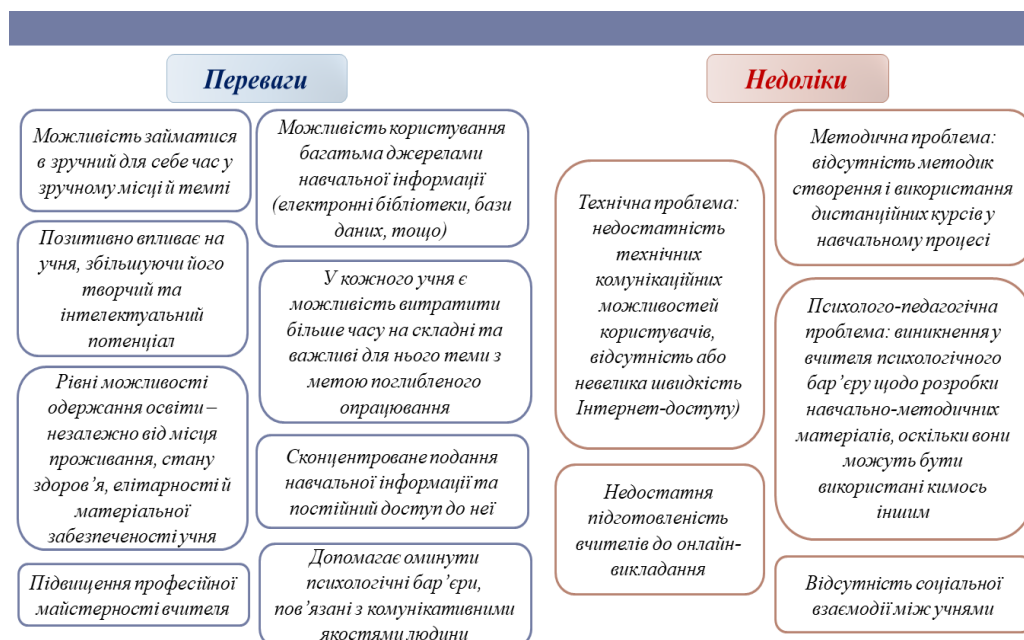

Рис. 1.3.

Таким чином, виділивши проблеми та переваги організації освітнього процесу молодших школярів в умовах віддаленого навчання, можна сказати, що для того, щоб дистанційне навчання посіло чільне місце в освітній системі України, потрібно вирішити ряд проблем, насамперед:

- методичні – відсутність спеціально розроблених методик, які допомогли б створити й використовувати матеріали для дистанційного навчання в освітньому процесі на основі сучасних педагогічних, інформаційних і комунікаційних технологій. Це завдання можуть вирішити вчителі й розробники дистанційного навчання, що професійно володіють усіма сучасними інноваційними технологіями створення електронного контенту;
- психолого-педагогічні – виникає психологічний бар'єр у вчителя, який розробляє для себе навчально-методичний матеріал, адже розробка може бути використана кимось іншим, хто не брав участі в її створенні. У зв'язку з цим повинна бути вирішена проблема захисту прав на інтелектуальну власність учителя – розробника матеріалів для дистанційного навчання;
- технічні – недостатність технічних комунікаційних можливостей користувачів, відсутність програмних засобів, невелика швидкість інтернет-доступу та навіть брак персональних комп'ютерів у дітей, які проживають у багатодітних сім'ях;
- забезпечення якісної підготовки висококваліфікованих кадрів.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Наказ про затвердження Положення про дистанційне навчання від 25.04.2013 р. № 466. Дата оновлення: 08.09.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13/ed20201016#Text> (дата звернення: 12.02.2021).
2. Сайт Асоціації дистанційного навчання США / United States Distance Learning Association. URL: <http://www.usdla.org>. (дата звернення: 12.02.2021).
3. Степаненко С. В. Про трансформацію системи заочної освіти в умовах інтеграції в Європейський освітній простір. Вища школа. 2007. № 2. С. 31–37.
4. Delling, R.M. (1987): Towards a theory of distance education. ICDE Bulletin 13, P.21-25.
5. Perraton, H. (1988). A theory for distance education. In D. Sewart, D. Keegan, B. Holmberg, Distance education: International perspectives. New York: Routledge, P. 34–45.

УДК 070.3(477)

Примак Софія Михайлівна

Наукова керівниця доцентка кафедри української філології та журналістики, кандидат наук із соціальних комунікацій Орлова Наталя Василівна

ЗАРОДЖЕННЯ ПЕРІОДИЧНОЇ ПРЕСИ ХЕРСОНСЬКОЇ ГУБЕРНІЇ II ПОЛОВИНИ XIX СТОЛІТТЯ

У статті аналізується контент, жанрова своєрідність, композиція та верстка періодичних видань Херсонської губернії «Николаевский вестник» і «Херсонские губернские ведомости».

Ключові слова: періодика, газети, журналістика.

The article analyzes the content, genre originality, composition and layout of periodicals of the Kherson province "Nikolaev Herald" and "Kherson Provincial Gazette".

Key words: periodicals, newspapers, journalism.

Друга половина XIX ст. Булла насичена різними історичними подіями, які не могли не позначитися на губернській пресі: інтенсивний розвиток промисловості та торгівлі, посилення транспортної системи імперії, кілька десятків політичних та економічних реформ, загибель імператора в наслідок теракту тощо. Умови функціонування тогочасної української періодики не можна назвати легкими: постійні утиски урядових структур та цензурні закони призвели до обмеження жанрово-тематичного спектру та нищення свободи слова на шпальтах газетно-журнальної періодики Російської імперії.

Однак, у той самий час кінець XIX ст., не зважаючи на неоднозначний історичний екскурс, став часом зародження й розвитку регіональної преси. Серед аналізованих видань – першопрохідці своєї справи: «Николаевский вестник» (перша миколаївська газета) та «Херсонские губернские ведомости» (перша херсонська урядова газета). Ця преса заклала основи для розвитку видавничої справи регіону, сформувала друкарську традицію, сприяла розповсюдженню типографій і найважливіше – виконувала інформаційно-просвітницьку функцію.

«Николаевский вестник» можна визначити як громадську та політично-літературну газету. Періодичність виходу за час існування тричі змінювалася: з 1865 року по 1885 рік – 2 рази на тиждень, з 1872 року – 3 рази на тиждень, а з 1884 року – щодня. Основна тематика публікацій стосувалася місцевих подій і аналізу стану освітянської справи в Миколаєві. Ціна річної передплати складала 6 рублів, із доставкою – 7 рублів, а з пересилкою – 7 рублів 50 копійок [3].

Композиція видання була відносно сталою та мала власні основні структурні компоненти. Назва традиційно розміщувалася зверху в центрі шпальти та друкувалася акцидентним шрифтом: прямі потовщені великі літери чорного кольору з декоративними

елементами на кінцях, що імітують контури розгорнутої газети. Нижче зазначалася періодичність виходу газети. Наприклад, у №14 від 4 лютого 1878 р. Знаходимо таку інформацію: «*Выходитъ по Вторникамъ, Четвергамъ и Субботамъ*» [2].

Верстка видання вертикальна, колонки одного матеріалу розділені тонкими вертикальними лініями, а заголовки виділені виразнішим жирним шрифтом більшого кегля. Такий стилістичний прийом є характерним для другої половини XIX ст. Деякі короткі повідомлення відмежовано пробільними елементами.

Видання виходило російською мовою форматом А2 та не містило ілюстрацій.

Тематика «Николаевского вестника» представлена такими рубриками: «*Телеграмма*», «*Военныя известія*», «*Морская хроника*», «*Городская хроника*», «*Внутренний отделъ*», «*Иностранный отделъ*», «*Смесь*», «*Справочный листокъ*», «*Объявленія*» та «*Фельетонъ*». Вони не містять градації підрубрик, а загалом є сукупністю певної інформації, яку розміщують суцільними блоками.

Інформаційні матеріали домінують у газеті, адже основною функцією видання є інформування громадян про стан справ у місті. На першій сторінці традиційно надрукована інформація щодо можливості передплати «Николаевского вестника», що виділена різноформатними лініями чорного кольору («*Подписка на получение Николаевского Вестника въ 1878 году продолжается*»).

У № 14 від 4 лютого 1878 р. уміщено короткий звіт про збір коштів для хворих морським товариством. Він не повною мірою відповідає сучасним характеристикам цього інформаційного жанру, тому ми відносимо «*Отчетъ*» до прото жанру звіту.

Поряд знаходимо офіційну урядову інформацію «*Высочайшая грамота*». Матеріал точно передає текст, написаний на оригіналі грамоти, включаючи підпис імператора Олександра II, а також доповнений м'якою заміткою про призначення двох іменних стипендій Миколаївського військового Губернатора.

У рубриці «*Телеграмма*» вміщено військову кореспонденцію, яка однак тяжіє більше до інформаційного жанру замітки. Текст невеликого обсягу та відповідає на основні новинарні питання: «хто?» – «*войсканаши*», «що зробили?» – «*заняли Э ски-Джуму/ подвинулись до Эски-Стамбула и Вербицы/ отступили*», «де?» – «*изъ Адрианополя*», «коли?» – «*17 января/ 27 января*». Автором є Його Високість Головнокомандуючий.

«Николаевский вестник» інколи публікував передруки з російських та іноземних видань. У рубриці «*Морская хроника*» фіксуємо кореспонденцію з посиланням на газету «*Times*». Умовно цю публікацію можна поділити на дві частини: докладний переклад російською мовою тексту з британської газети та редакційний коментар («*Отъ редакціи*»).

Художньо-публіцистичні матеріали традиційно розміщувалися в рубриці «*Фельетонъ*». Особливістю «Николаевского вестника» є те, що в більшості номерів назва цієї рубрики не значилася на полосі. Для того, щоб читач зміг співвіднести матеріал та його належність до газетного розділу, у змісті поряд зі словом «*Фельетонъ*» іншим шрифтом зазначалася назва конкретного тексту цього номера. До того ж, рубрика мала постійне місце внизу першої шпальти, що полегшувало орієнтування реципієнта на шпальтах видання.

У № 14 від 4 лютого 1878 р. уміщено частину передруку з посиланням на «Московскія Ведомости», а саме – закінчення подорожнього нарису «*Переходъ за Балканы*» відомого московського журналіста князя Лева Шаховського, який на той час другий рік працював на Балканській війні військовим кореспондентом у діючій армії [2].

Перша херсонська газета з'явилася на хвилі розповсюдження місцевих губернських видань. На це вказує не лише час виникнення, але й типовість назви: назва регіону, що поєднувалася зі словосполучкою «губернские ведомости».

На відміну від приватного «Николаевского вестника», «Ведомости» були офіційною урядовою газетою. Періодичність виходу номерів за час існування видання не одноразово змінювалася: з 1838 р. по 1865 р. «Херсонские губернские ведомости» виходили у форматі тижневика, з 1865 р. по 1904 р. – як двотижневик, а на завершальному етапі, до 1917 р. досягнули своєї максимальної частоти виходу – три рази на тиждень.

Газета виходила російською мовою форматом А2 та не містила ілюстрацій[1].

Композиція видання була відносно сталою. Сама газета мала дві частини: офіційну та неофіційну, що відрізнялися призначенням, а відповідно і версткою. Назва розміщувалася у верхній третині шпальти та друкувалася двома контрастними шрифтами: «Херсонскія» – варіативно: або тонкими брусковими літерами (частіше подібний друк траплявся в офіційній частині), або декоративними літерами із заокругленням, які мали чорний контур та білу заливку з ефектом об'єму (такий варіант переважав у неофіційній частині), «губернскія ведомости» – чорними літерами брускового типу.

Верстка видання орієнтована вертикально, колонки одного матеріалу розділені тонкими вертикальними лініями, а заголовки – виділені виразнішим жирним шрифтом більшого кегля. Деякі короткі повідомлення взято в рамки для візуального виокремлення на шпальті.

Особливістю мови матеріалів «Херсонских губернских ведомостей» є чіткість викладу, розгорнутість думки, уживання вставних конструкцій, орієнтованість на освіченого читача. Як наслідок, тексти характеризуються високою інформативністю, докладністю та значним обсягом.

Тематика «Херсонских губернских ведомостей» представлена такими рубриками: «Внутреннія известія», «О приехавшихъ», «Городскія заметки», «Городскія происшествія», «Объявленія». Однак наявність одразу всіх розділів в одному випуску була рідкістю.

На сторінках «Херсонских губернских ведомостей» доволі часто фіксуємо звіт. Наприклад, у № 2 від 9 січня 1865 р. на першій шпальті в рубриці «Внутреннія известія» надруковано текст цього інформаційного жанру за підписом «А. Родкевичъ» [4].

Нерідко урядові документи друкувалися не в повному обсязі та з журналістським опрацюванням, що наближало обрану частину до інформаційного жанру звіту. Наприклад, у № 3 від 16 січня 1865 р. на першій сторінці надруковано такий матеріал під назвою «Выписка изъ протокола 126 заседания Одесскаго Общества Истории и Древностей, 25-го Ноября 1864 года».

У № 3 від 16 січня 1865 р. на с.10 вміщено два анонси: «О выставке лошадей въ Москве», метою якого є поширити серед читачів повеління Імператора Всеросійського про організацію позачергових кінних виставок, і «О конкурсахъ на сочинение по части коннозаводства». Тематична спорідненість зумовила їх близьке розташування на шпальті та розмежування нестандартною чорною лінійкою, а лаконічним графічним елементом із завитками, що імітував паростоклози.

Цікавим елементом випуску є подання актуальних цін на продукти («Цены жизненнымъ припасамъ, бывшія на херсонскомъ рынкесъ 3-го по 20-е Января 1865»). Цей текст можна розглядати з двох точок зору. Для сучасників видання огляд вартості різного товару мав практичне значення, покращував орієнтування в ринковій ситуації, давав можливість проаналізувати рентабельність покупок у конкретний період. Для сьогодення текст «Цены жизненнымъ припасамъ, бывшія на херсонскомъ рынкесъ 3-го по 20-е Января 1865» становить великий інтерес із точки зору дослідження побуту мешканців Херсонської губернії, дає можливість зробити висновки про економічне становище регіону та розвиток товарно-грошових відносин [5].

Аналітичні матеріали в «Херсонских губернских ведомостях» не дуже поширені. Це можна пояснити інформаційною функцією видання, що фактично мало стати ретранслятором урядової політики та місцевих подій.

У № 2 від 9 січня 1865 р. опублікована стаття члена Херсонського статистичного комітету І. Ф. Леваковського «О примененіи геологическихъ результатовъ къ объясненію статистическихъ данныхъ» [4].

Художньо-публіцистичні матеріали в аналізованих номерах відсутні.

Газети кінця XIX ст. не мали однорідної структури, рівномірного наповнення ілюстративним матеріалом чи сталої рубрикації. Однак можна виокремити спільні композиційні особливості, тематику та жанрову специфіку матеріалів видань «Николаевский

вестник» та «Херсонские губернские ведомости». Це вертикальна верстка, широке застосування простих графічних елементів для розмежування текстів на шпальті, невелика кількість ілюстрацій або повна їх відсутність, багатоманіття хронікальних повідомлень та публікація передруків з російських, найчастіше московських видань.

Жанрова специфіка видань тогочасного періоду мала чітку інформаційну спрямованість. Досліджуючи контент газети «Николаевский вестник» та «Херсонские губернские ведомости», відзначаємо велику кількість м'яких і твердих заміток у рубриках «Морская хроника», «Внутреннія известия», «Городские заметки». Аналітичні матеріали значно поступалися їм за кількістю і переважно публікувалися у вигляді статей або кореспонденцій. Художньо-публіцистичні матеріали були найменш чисельною групою та друкувалися в рубриці «Фейлетонь». Найчастіше це були передруки подорожніх нарисів російських журналістів та фейлетони на вільну тематику.

Ключовими ідейними лініями в матеріалах газет «Николаевский вестник» та «Херсонские губернские ведомости» кінця XIX ст. були такі: підтримка та поширення політики уряду, висвітлення перемог Російської імперії у війнах, анонсування та розгляд головних політичних, освітніх та культурних подій Херсонської губернії. До них також можна віднести просування комерційних оголошень регіонального та загальноімперського рівня, що сприяло розвитку товарно-грошових відносин губернії.

Отже, виникнення та розвиток періодичних видань на території Херсонської губернії можна розглядати як значний фактор впливу на життя громадськості.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Газеты Херсона // Мой город – Херсон. – Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://mycity.kherson.ua/gazety.html>
2. Николаевский вестник – 1878. - № 14.
3. Спанатій О. Розвиток газетної справи в Миколаєві XIX – початку XX століття / Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка, 2010. С. 21-24
4. Херсонские губернские ведомости – 1865.- № 2.
5. Херсонские губернские ведомости – 1865.- № 3.

УДК 378.4

Чистяков Андрій Сергійович

Науковий керівник старша викладачка кафедри інформатики, програмної інженерії та економічної кібернетики Черненко І.Є.

ПРОЄКТУВАННЯ ПЛАТФОРМИ ДЛЯ СТВОРЕННЯ TELEGRAM-БОТІВ ДОСТАВКИ ЇЖІ

З настанням пандемії місця громадського харчування почали нести збитки. Для того, щоб “залишатися на плаву”, власники запроваджують системи доставки їжі.

Telegram-боти для доставки їжі є дуже зручними для користувачів, яким не потрібно виходити з улюбленого месенджера та відвідувати незнайомі сайти. Але для того, щоб підтримувати таких телеграм-ботів, необхідно звертатися до програмістів. Це незручно й дорого.

Вирішенням такої проблеми є платформа для створення телеграм-ботів. Тобто, будь-яка людина без досвіду програмування може скористатися цим сервісом, додати меню, контакти та інше й створити телеграм-бот, який може кастомізувати за власним бажанням.

Опис технологій для створення веб-частини застосунку.

Для створення веб-частини застосунку будемо використовувати динамічну, об'єктно-орієнтовану мову програмування Javascript.

Перерахуємо можливості мови JavaScript, використані під час створення платформи:

- написання сценаріїв вебсторінок для надання інтерактивності;
- створення клієнтської частини вебзастосунків
- програмування на стороні сервера;
- створення стаціонарних застосунків;
- програмування мобільних застосунків тощо.

Розвиток інформаційних технологій привів до появи нових технологій для створення вебзастосунків. Одним із них є Javascript-фреймворк із відкритим вихідним кодом для створення користувацьких інтерфейсів Vue.js. Він легко інтегрується в проєкти з використанням інших JavaScript-бібліотек.

Особливості фреймворку Vue.js:

- Шаблони (Vue використовує синтаксис шаблонів HTML, що дозволяє декларативно зв'язувати рендеринг DOM з основними екземплярами даних в Vue.).
- Реактивність (Vue надає ненав'язливу реактивну систему, у якій кожен компонент слідкує за своїми реактивними залежностями під час рендерингу).
- Переходи (Vue надає різноманітні шляхи для застосування ефектів переходу при додаванні, оновленні або вилученні елемента з DOM).
- Роутинг (Vue має vue-router пакет, який вирішує проблему роутингу).

Реєстрація telegram-бота за допомогою BotFather

BotFather - найпростіший спосіб для реєстрації, налаштування та управління іншими telegram-ботами.

Взаємодія з BotFather здійснюється за допомогою простих команд. Щоб зареєструвати нового бота, треба відправити в чат команду /newbot і дотримуватися інструкцій:

1. Ввести ім'я бота, яке буде відображатися в чатах і контактах.
2. Ввести username (від 5 до 32 символів): ім'я повинно бути унікальним і закінчуватися на «bot». Допускаються букви латинського алфавіту, цифри й символ підкреслення.
3. У відповідь отримуємо повідомлення з токеном. Токен необхідний для роботи з Bot API за допомогою http-протоколу. Не можна передавати його іншим і бажано не втрачати.

Після реєстрації можна встановити аватар, додати опис та інше.

Telegraf.js – популярна бібліотека для створення телеграм-ботів за допомогою мови програмування Javascript.

Основними механізмами Telegraf.js є:

- Middlewares
- Sessions
- Webhooks
- Markup
- State

Вимоги до бота-платформи

1. Користувач пише, що хоче перейти до меню ресторана/кафе;
2. Бот повертає список страв;
3. Користувач обирає страви, які бажає скуштувати;
4. Бот додає замовлення до бази та відправляє повідомлення про замовлення співробітникам кафе.

Для цього підходить інструмент Stage. Коли користувач говорить, що хоче перейти до меню ресторана, запускаємо сцену. Усередині цієї сцени стоять свої окремі обробники тексту - bot.hears (...). Таким чином, усі наступні повідомлення будуть ставитися безпосередньо до пошуку замовлень доти, поки користувач не напише повідомлення для виходу й не покине сцену. Після цього обробники всередині цієї сцени деактивуються до тих пір, поки користувач не повернеться туди знову.

Файлова структура проєкту виглядає наступним чином:

- src / controllers - це ті самі сцени, про які було написано вище.

- src / locales - переклади для різних мов. Telegraf.js дозволяє відносно просто додати локалізацію до боту з використанням middlewares.
- src / util - різні функції-помічники, які використовуються в різних частинах проєкту.
- src / bot.js - головний файл, де проводиться вся підготовка й запуск бота.
- src / telegram.js – у такому випадку створюється об'єкт класу Telegramіз бібліотеки Telegraf.js. За допомогою цього об'єкта можна відправляти користувачам повідомлення першими, використовуючи їх ID, а не чекати, поки вони щось напишуть.

Висновки. Використовуючи можливості мови програмування Javascript, фреймворку для створення клієнтської частини застосунку – Vue.js, разом з Javascript бібліотекою для створення телеграм-ботів Telegraf було розроблено проєкт та прототип платформи для створення telegram-ботів доставки їжі, користуючись якою власник ресторану або кафе зможе без будь-яких навичок програмування створити власний телеграм - бот і конфігурувати його за своїм бажанням.

ЛІТЕРАТУРА:

1. TelegramFAQ. [Електронний ресурс]// Режим доступу: <https://telegram.org/faq>
2. Chatbot [Електронний ресурс] // Режим доступу: <https://en.wikipedia.org/wiki/Chatbot>
3. Node.js. About. [Електронний ресурс]// Режим доступу: <https://nodejs.org/en/about/>
4. BotExample. Git-репозиторій [Електронний ресурс] // Режим доступу: <https://github.com/VirginityBreaker/BotExample.git>
5. Softwareframework [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: https://en.wikipedia.org/wiki/Software_framework. – Назва з екрану.
6. Фреймворки в вебразработке. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL : https://web-creator.ru/articles/about_frameworks. – Назва з екрану.

УДК 801.675.2

Шастіна Анастасія Юріївна

Наукова керівниця декан педагогічного факультету професорка Петухова Любов Євгенівна

ПРОБЛЕМА ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ

У статті розглядається проблема інформаційної безпеки дітей молодшого шкільного віку та подаються деякі методичні поради для захисту учнів від загроз в інтернеті.

Ключові слова: інформаційна безпека людини, молодший школяр.

The article considers the problem of information security of primary school children and provides some methodological advice to protect students from threats on the Internet.

Key words: human information security, junior schoolchild.

Сучасний етап життя українського суспільства пов'язаний з глобалізацією інформаційного простору, створює нові проблеми для розвитку особистості. В соціальному просторі інформація поширюється швидко, завдяки технічним можливостям. Сама інформація часто має багато протиріч, є агресивною та негативною та впливає на соціально-моральні орієнтири громадського життя. Тому необхідним є вміння правильно фільтрувати інформацію та швидко знаходити необхідну.

Якщо раніше учень отримував необхідну йому інформацію з розповіді вчителя, батьків або ж прочитавши відповідний підручник, то тепер у ХХІ столітті все змінилось з появою інтернету. Сучасні діти, що народжуються у світі де панує технічний прогрес, відрізняються від покоління своїх педагогів та батьків. Вони змалечку здатні самостійно

знаходити інформацію в інтернеті, а наша задача, як педагогів – допомогти та навчити дітей робити це правильно та безпечно.

Для початку визначимо, що ж таке інформаційна безпека. Як зазначає Г. Сашук: «інформаційна безпека людини – це стан захищеності людини, різноманітних соціальних груп та об'єднань людей від впливів, за наявності яких проти волі та бажання людей можуть змінюватися їхні психічні стани і психологічні характеристики, модифікуватися їхня поведінка й обмежуватися свобода вибору» [5].

Т. Підгорна дає наступне визначення: «інформаційна безпека школярів – це стан захищеності основних інтересів учнів від загроз, викликаних інформаційним впливом на психіку та соціокультурний розвиток різними соціальними суб'єктами й інформаційним середовищем суспільства, у тому числі освітнім» [4, с. 72].

Т. Малих інформаційну безпеку молодшого школяра визначає як стан захищеності його життєво важливих інтересів, що визначається його умінням виявляти та ідентифікувати загрози інформаційного впливу та умінням компенсувати негативні ефекти інформаційного впливу [3].

Головний шлях до забезпечення інформаційно безпечного середовища для молодших школярів – це організація безпечного особистісного інформаційного простору як у школі, так і в сім'ї дитини. Він включає в себе головним чином контроль за діями дитини за комп'ютером та виконання правил поведінки в інтернеті, що були попередньо розроблені та узгоджені з самою дитиною.

Виходячи з цього ми вивчили та проаналізували різні дослідження на тему інформаційної безпеки дітей в інтернеті. За результатами дослідження Eurobarometer, яке проводилось у 2008 році у 27 країнах членах Європейського Союзу, 75% дітей від 6 до 17 років були активними користувачами мережі інтернет. До того ж половина таких користувачів є дітьми батьків, які не використовують інтернет зовсім. Лише з половиною дітей, які користуються інтернетом батьки говорили про безпечну поведінку у ньому. Найчастіше це було попередження про важливість не розголошення дітьми особистої інформації – у 92% випадків. На другому місці 83% випадків – заборона спілкування з незнайомими людьми в інтернеті. 59% батьків використовували спеціальне програмне забезпечення, яке контролює сайти відвідані дитиною, а батьки які не робили цього пояснюють це тим, що довіряють своїй дитині, або ж просто не вміють користуватися такими програмами.

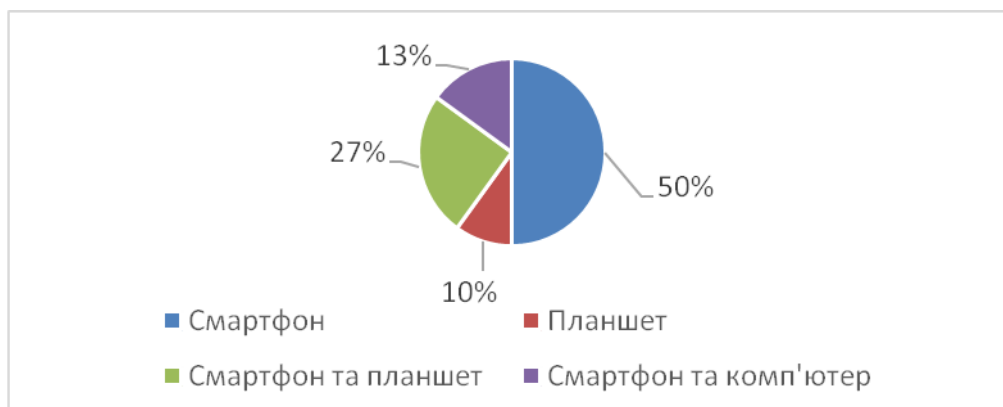
Інше дослідження, яке проводилось в рамках проекту EU KidsOnline в Лондонському економічному інституті у 2009 році показало дещо інші результати. 77% батьків у Великій Британії використовують програмне забезпечення для контролю за діями дитини в інтернеті. 87% проводять бесіди зі своїми чадами щодо безпечного поведінки в інтернеті. Але одночасно з тим, британських батьків не надто непокоїть той факт, що діти переглядають дорослий контент в інтернеті.

В Україні схожі дослідження почали проводити у 2009 році. Проводилось дослідження Інститутом соціології НАН України. Опитали 1200 дітей та батьків в 11 містах України. Результати виявились невтішними. 22% дітей зізналися, що час від часу відвідували сайти для дорослих. 28% переглянувши рекламу тютюну чи алкоголю, спробували його купити. А 11% дітей зацікавилися наркотиками. 28% із опитаних дітей без коливань могли надіслати свої фото незнайомим людям. 17% повідомляли про себе чи своїх батьків особисту інформацію. 14% відправляли кошти в онлайн ігри. При всьому цьому 87% батьків усвідомлювали, що саме вони повинні навчити свою дитину безпечно користуватись інтернетом, і лише 18% перевіряли, які сайти відвідує їх дитина. Дане дослідження показало, що українські діти є більш обізнаними у користуванні інтернетом, ніж їх батьки. При цьому батьки думають, що їх дитина перебуває в інтернет просторі набагато менше, ніж це є насправді. Про більшість дій дітей в інтернеті не знають ані батьки, ані вчителі, що і становить високий ступінь інформаційної небезпеки для дітей[2].

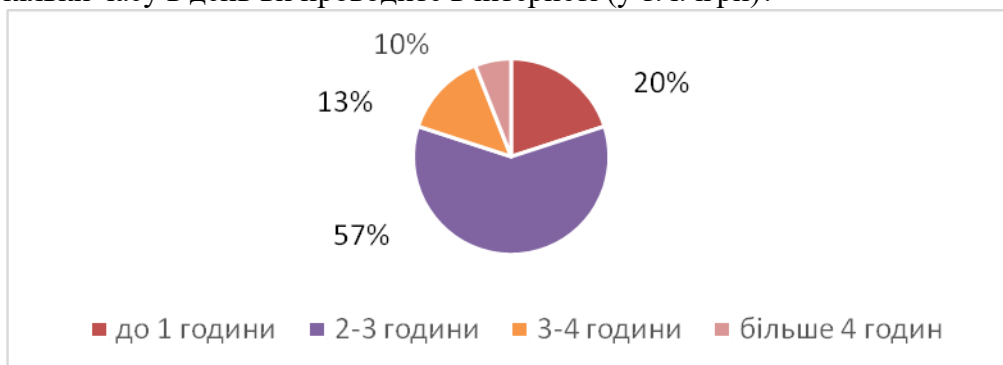
Отже, порівнюючи результати досліджень у Великій Британії та Україні очевидним є те, що українські батьки усвідомлюють небезпеку яку можуть становити дії дитини в інтернеті, але при цьому мало контролюють їх. Багато чого залишається поза зором батьків, але на їх думку у їхньої дитини проблем в інтернеті немає. І навпаки, більшість британських батьків використовують програми для моніторингу за діями дитини в інтернеті, але при цьому їх не непокоїть той факт, що діти відвідують сайти не призначені для їх віку.

Ми провели дослідження з питання безпеки молодших школярів в інтернеті серед учнів 3-го класу (30 учнів) та отримали такі результати:

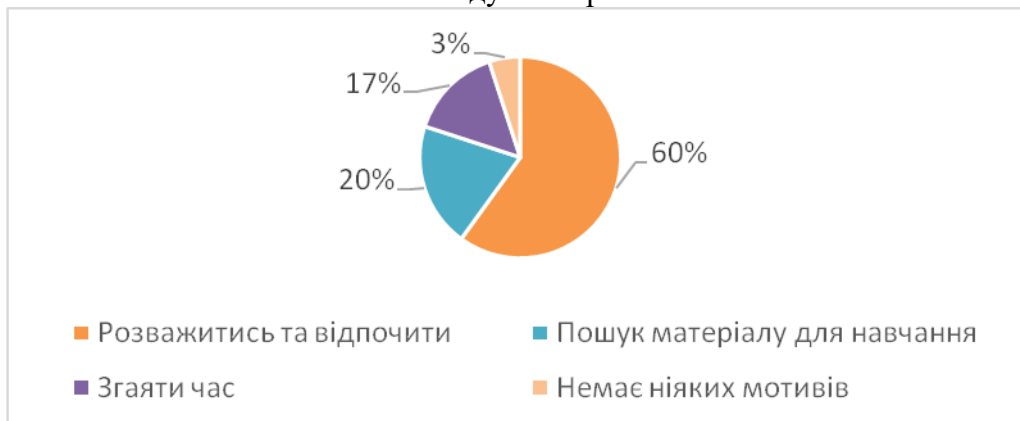
1. Які технічні пристрої ви маєте у власному розпорядженні та використовуєте їх для виходу в інтернет?

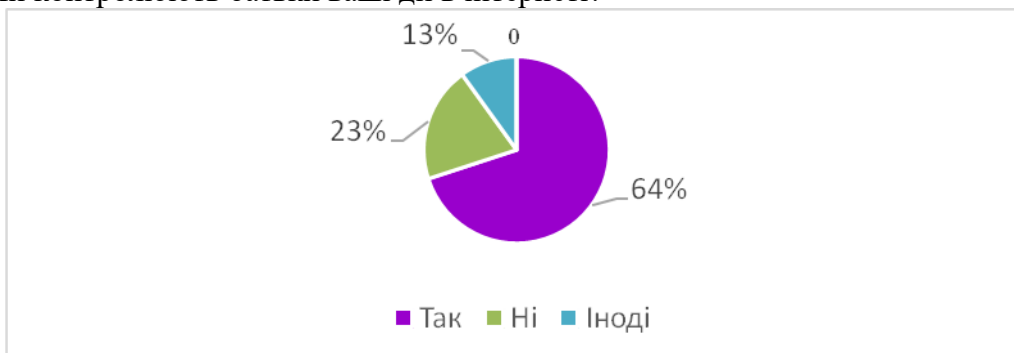
2. Скільки часу в день ви проводите в інтернеті (у т.ч. ігри)?

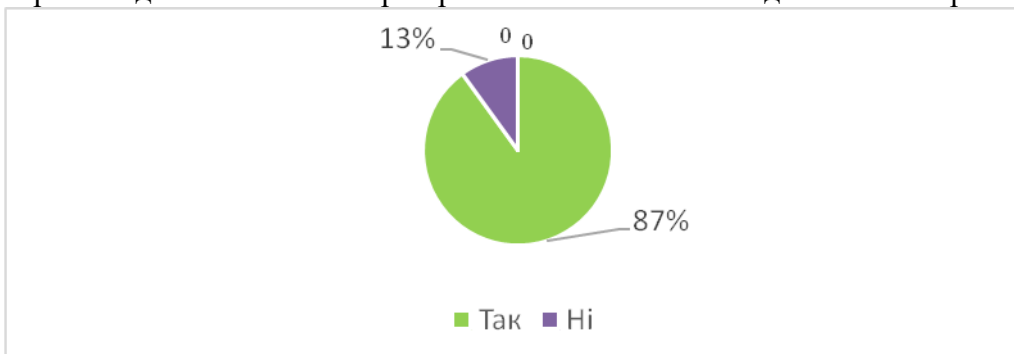
3. Який основний мотив вашого виходу в інтернет?

4. Чи контролюють батьки ваші дії в інтернеті?

5. Чи розповідали вам батьки про правила безпечного поведіння в інтернеті?

Аналіз результатів проведеного нами дослідження показав, що учні молодшої школи мають доступ до інтернету вдома через різні технічні засоби. При цьому дотримуються часові норми для дітей 8-9 річного віку та більшістю батьків виконується контроль за діями дитини в інтернеті. Також майже всі батьки проводили бесіду щодо правил безпечного поведіння дітей в інтернеті.

Ми розробили пам'ятку для дітей молодшого шкільного віку, яка захистить від можливої небезпеки в інтернеті:

- Основні правила безпечної роботи в інтернеті для дітей молодшого шкільного віку
- Не повідомляйте нікому своїх паролів.
- Не реагуйте на грубі повідомлення чи коментарі.
- Не повідомляйте особисту інформацію про себе чи свою родину в інтернеті.
- Повідомляйте батьків про всі випадки в інтернеті, які вас непокоїть.
- Не надсилайте своїх фото незнайомцям.
- Нічого не скачайте та не встановлюйте без дозволу батьків або вчителя.
- Не переглядайте інформацію за невідомими посиланнями.
- Не відкривайте спам-листи, вони можуть нести в собі загрозу або містити віруси.

Також хочеться зазначити, що в Україні з 15 вересня 2020 року вже почала діяти Урядова консультаційна лінія з питань безпеки дітей в Інтернеті – 1545*3 (1545, далі натиснути 3). Зателефонувати може будь хто, та отримати консультацію з питань безпечного поведіння дітей в інтернеті.

Отже інформаційна безпека – це захищеність від різного роду інформаційних небезпек.

У молодших школярів під час формування інформаційної безпеки особливу увагу слід приділяти розвитку критичного мислення, навичок аналізу, виробленню їх власної думки.

Робота над проблемою дала можливість зробити нам висновок, що дана тема є вкрай актуальною та ще потребує досліджень і розробок педагогічного інструментарію вчителя для забезпечення інформаційно безпечного середовища.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Ковальчук В. Н. Проблеми інформаційної безпеки дітей різних вікових категорій / В. Н. Ковальчук. // комп'ютер у школі та сім'ї. – 2010. – №8. – С. 58–62.
2. Кочарян А. Б. Виховання культури користувача Інтернету. Безпека у всесвітній мережі / А. Б. Кочарян, Н. І. Гущина. – Київ, 2011. – 100 с.
3. Малых, Т. А. Педагогические условия развития информационной безопасности младшего школьника :автореф. дисс....канд. пед. наук. – Иркутск, 2008. – 27 с.
4. Підгорна Т. Деякі аспекти організації інформаційної безпеки учнів / Т. Підгорна, І. Берест. // Педагогіка і психологія професійної освіти. – 2014. – № 6. – С. 70–78.
5. Сашук, Г. Інформаційна безпека в системі забезпечення національної безпеки / Ганна Сашук. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу :http://journ.univ.kiev.ua/trk/publikacii/satshuk_publ.php.

ЗМІСТ

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ	3
Азізова Марина Артурівна СТРУКТУРНО-ТЕМАТИЧНА ТА ЖАНРОВА ХАРАКТЕРИСТИКА ХЕРСОНСЬКОЇ ГАЗЕТИ «РАБОЧИЙ» (1928)	4
Анніна Катерина Іванівна ОСНОВНІ ФОРМИ ОНЛАЙН- КОМУНІКАЦІЙ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НОВОГО МАТЕРІАЛУ МОЛОДШИМИ ШКОЛЯРАМИ В УМОВАХ ВІДДАЛЕНОГО НАВЧАННЯ	7
Верхолотова Каріна Юрївна ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК СПРИЙНЯТТЯ МОВИ НА СЛУХ МАЙБУТНІМИ ІТ ФАХІВЦЯМИ З ВИКОРИСТАННЯМ ОНЛАЙН РЕСУРСІВ	10
Губіна Владлена Володимирівна Антропогенний вплив на трансформацію берегової зони Джарилгацької затоки	13
Жура Олег Олегович Створення таргетованої реклами в соціальній мережі `` Instagram ``	16
Костюк Ніна Владиславівна Соціальні технології активізації участі жінок у житті громади	18
Матис Марина Дмитрівна ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ПІСЕННОГО ТЕКСТУ В МУЛЬТИПЛІКАЦІЙНИХ ФІЛЬМАХ	21
Павлик Анастасія Олександрівна ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА ТРАНСФОРМАЦІЮ ПРИБЕРЕЖНОЇ ТЕРИТОРІЇ В МЕЖАХ СЕЛА СТАНІСЛАВ	24
Подік Світлана Михайлівна СТВОРЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-БЕЗПЕЧНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА	25
Пономаренко Ольга Сергіївна ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРЕВАГИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ В УМОВАХ ВІДДАЛЕНОГО НАВЧАННЯ	31
Примак Софія Михайлівна ЗАРОДЖЕННЯ ПЕРІОДИЧНОЇ ПРЕСИ ХЕРСОНСЬКОЇ ГУБЕРНІЇ II ПОЛОВИНИ XIX СТОЛІТТЯ	35
Чистяков Андрій Сергійович ПРОЄКТУВАННЯ ПЛАТФОРМИ ДЛЯ СТВОРЕННЯ TELEGRAM-БОТІВ ДОСТАВКИ ЇЖІ	38
Шастіна Анастасія Юрївна ПРОБЛЕМА ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ	40